Tizenötödik évfolyam. 278-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hére ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hére ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fil.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, deczember 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérczikk: Vörösmarty.
A képviselőház ülése.
A kinai háború.
Fővárosi irók perpatvara.
Lónyay Stefánia grófné figyelme.
A szinikritikus affére.
Állami érdek — házassági akadály.
Az aradi szerelmi dráma.
Festetich gróf válópöre.
Levágta a feleségе orrát.
Tárczа: Éjjeli látogatás. Irta: Louis de Robert.
Regény-Csarnok: A kétlelkü ember. Irta: Groller Balduin.

Vörösmarty.

Budapest, november 30.

Ünnepelni, jubilálni nagyon szeret és nagyon jól tud a mi lóbbanó természetü nemzetünk. Csak némi alkalom kell rá s a feledés mohával eltakart névre megint friss koszorut fonunk és az alkalmiság örömében ujra föltámasztjuk a végkép eltemetettet.

Aki hétköznapokon eszünkbe se jut: ünnepi sorban tömegek élére kerül mint fölkapott jelszó s a méltatlanul mellőzött név diadalával arany betüiben ragyog.

Ime az ország apraja-nagyja *Vörösmarty* Mihályt emlegeti mostan. Iskolákban, szinházakban, uri körökben Vörösmarty emlékezetére szavalnak, énekelnek és pénzt gyüjtenek Vörösmarty Mihály szobrára.

És mindez első sorban, mindenek fölött azért történik, mert a magyar nemzetnek ismét jubilálni van alkalma: holnap lesz száz esztendeje annak, hogy Vörösmarty Mihály (1800. deczember 1-én) született.

A Szózat, a Fóthi dal, a Vén czigány, a Szép Ilonka költője, a magyar költői nyelv megalkotója és mestere, a nemzeti költészet izről-izre magyar lelkü fejedelme, a kinek fönséges lantján uj élet kelt régi dicsőségünk az éji homályból: az örökkévaló Vörösmarty Mihály 1855 ota kinn porhad a temetőben és a a mai nemzedék már-már felejteni kezdte a mostani izlés szerint csöppet sem divatos költő-királyt.

Sokszor sirni szerettem volna annak a szomoru tapasztalásnak a révén, hogy Vörösmarty remek munkái a könyves polczokon porladoznak és a magyar nép, mely hálátlanul és hütlenül elfordult a legszebben, legédesebben zengő, leghatalmasabban zugó költői nyelv csodás erejü mesterétől — csiripelő inczifenczek, kuplégyártó komédiások diadalszekerét tolja.

De bármily sötéten gomboloyogtak is a felhők a magyar költészet berkei fölött, én vak bizodalommal hittem, hogy lesz még egyszer ünnep a világon! Most szerte az országban elnémulnak a csörgősapkák és az áhitat hangján zeng mindenütt Vörösmarty Mihály neve. Gyülnek a fillérek, a koronák, a kis és nagy összegek a magyar költőkirály szobrára: ezer meg ezer ünnepi gyülekezetben éneklik a Szózatot, szavalják a Vörösmarty verseit és dicsőitik Vörösmarty költészetét.

Azenban ez még mindig nem az az ünnep, a melyről Vörösmarty Mihály jóslelke álmodott.

Vissza kell térnünk Vörösmarty szelleméhez. Azokat az eszményeket kell ismét oltárainkra emelnünk, a melyekért Vörösmarty lelkesedett. A magyarság ősi földjeit kell ujra fölszántanunk és bevetnünk a Vörösmarty eszméinek magvaival. Akkor valósul majd, amiről Vörösmarty apánk álmodott, hogy lesz még egyszer ünnep a világon! A szóvirágok közé, melyekkel az alkalmi ünneplők Vörösmarty nevét oly dusan koszoruzzák, füzzük piros fonálnak az a jó kivánságot, hogy ünnep után is, állandóan maradjon köztünk ihlessen meg, tegyen jó magyarokká, nemzeti munkánk buzgó hőseivé a Vörösmarty költészetéből kisugárzó ősmagyar lélek.

Erre van fölötte szükségünk nekünk, a ránk virradó huszadik század magyarjainak, akiket összezagyváltak, sarkainkból kiforgattak, idegen istenek bálványképére elferditettek a meg nem emésztett nemzetközi határok.

Vörösmarty ünnepein buzgó imádság epedezzen százezrek ajkain azért, hogy megint a régi dicsőség szent zászlai lobogjanak küzdelmeink utján fejünk fölött.

Isten segits, népeknek Istene! Add, hogy az a tüz, melylyel most Vörösmarty nevét övezzük, ne muló szalmaláng legyen! Add, hogy Vörösmarty, akinek költészetét az ünnepi alkalom dicsőséggel koszoruzza, időtlen időkön át, a hétköznapok szürkeségében is igazán a mienk legyen és közöttünk maradjon! Izlést,

TÁRCZA.

Éjjeli látogatás.

— Louis de Robert. —

(Franciából.)

Jaques elbocsátotta cselédleányát s visszavonult dolgozószobájába, melyben világosságot árasztva égett a kandallóban a tüz, egy könyvnek olvasásába mélyedt el. De előbb lecsavarta kissé a lámpát, mert erős fénye bántotta közellátó szemét. — A kandalló órája tizet ütött. — A csendességet, a mi erre következett, a csengő berregése zavarta meg. — Minthogy Jaques senkit sem várt mára, nem mozdult a helyéből. — Másodszor is megszólalt ekkor a csengő. S ezuttal fölkelt Jaques, — megfogta e lámpát s ment vele ajtót nyitni.

A lépcsőházban egy fekete alak ácsorgott. A kémlőnyiláson át ráismert benne Jaques a feleségére.

— Te vagy az? . . . — dadogta.

A nő meg sem mozdult, egyet sem szólott, csak várakozott. Alattuk a lépcsőház mélysége ásitott, a melybe ugy világitott csak bele a gáznyelv, akár valami éjjeli lámpásnak a pislogó lángja. Hangoknak zaja hallatszott föl az alsóbb emeletekről.

— Kerülj beljebb! — mondotta neki Jaques.

Azzal vitte be a dolgozószobájába, leültette az egyik karosszékre és azután egymásra néztek.

Öt esztendeje nem látta Jacques a feleségét. Este volt akkor, mikor a nő elhagyta őt, hogy kedvesével menjen s a mikor ő, a férj hazatért, üres volt a ház, csak az asztalon akadt egy levélkére; azzal a papirosszelettel; czeruzával odafirkantott két sorban bucsuzott tőle a felesége. Öt esztendei távollét után most hát im visszatért hozzá. Ott ült előtte; csinos még, de rajta már a fonnyadásnak az a megfesthetetlen árnyéka, árnyéka a borunak, a hervadtságnak, a mely fáradtságról, szenvedésről beszél.

Nagyon egyszerü, fekete és olyan viseltes ruha volt rajta, hogy a könyöke táján kiütközött a fényesség, a varratai pedig fehérek voltak. Egy ezüstös szál kanyarodott bal halántéka fölött. Jaques ugy érezte, mintha bezáródott volna benne valami, egy csepp megindulás sem fogta el.

Hogy Jaques nem kezdte meg a kérdezősködést, a nő maga beszélte el rövid mondatokban, röstelkedés nélkül, hogy előző nap elhagyta a kedvese, hogy sirással töltötte az egész napot, egyáltalán nem evett még, éjjeli sétára ment, hogy végtelen sétába fogjon, a mig végre ajtaja elé ért és im feljött hozzá.

Jacques még egyre hallgatott és abban a hallgatásban, abban a nyomasztó hallgatásban életüknek öt esztendeje vonult el előttük, a Jaques öt esztendeje, meg az asszony öt esztendeje.

Mikor az asszony elhagyta Jaques-ot, a mikor üresen lelte házát, egyszeriben összeomlott minen gyönyörüsége, összeroskadt életének boldogsága; azt hitte, sohasem tud majd megvigasztalódni; bénán éldegélt s ugy érezte mintha esze megingott volna. Hat hónapig, egy esztendeig volt ez igy. Soha hirét nem hallotta az asszonynak és a reménység is elmult belőle. Azután nem gondolt többé rá s mint az avar levél a szélben, ugy hányódott az életben Végre mégis csak megállitotta, letelepitette az otthona, az a puha fészek; a megszokott szobákban, a jól ismert bizalmas tárgyak között ujra rátalált magára és megjött a feledés, mint a hogy elkövetkezik az minden nagy fájdalom után és Jaques ujra kezdte a régi életet, a megrokkant, megbékelt és elcsendesült agglegény életét.

Az asszony, aki elhagyta, hogy az után az ember után fusson, kiben a boldogságát keresse, — az asszony boldognak érezte magát hat hónapig, egy esztendeig, éppen annyi ideig, a mennyit férje panasz és szenvedés közepett töltött el; de az ébredés, — az rettentes volt. Hogy ellanyhult kissé szenvedélye, józanul birálgatta azt az embert, akit maga választott, a

Mai számunk 12 oldal.

irányt, honszerelmet, magyar ajkon imádságot jelentsen mindhalálig Vörösmarty Mihály neve.

Rudnyánszky Gyula.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

Budapest, november 30.

Az öreg *Juriss* Mihály buslakodott egy kicsit a liberalizmus veszélyei felett, aztán bizonyos várakozás szállotta meg a völgyet. *Asbóth* János következett ugyanis s az egész Ház azt leste, mit mond az egykori néppárti elnök a revizióról. Különösen a néppártiak feszengtek, Asbóth aztán mondott olyan bizarr védelmet pártállás-foglalására, a melyre a Ház régi tagjai el voltak készülve, de nem a néppárt, a mely gyakori ingerült közbeszólásokkal próbálta zavarni a jól elkészült szónokot, de nem tudta kihozni a sodrából. A reviziót keresztülvinni lehetetlen. Ez volt a magja Asbóth beszédének és e miatt aztán felzudult még a szélbal is, mert ugy okoskodtak, hogy a kit a revizió alapján választottak meg, az nem fordulhat a saját programmja ellen.

Asbóthnak aztán Buzáth, a patikárius felelt meg a néppárt szájaize szerint.

Részletes tudósitásunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Széchenyi Gyula gróf és Hegedüs Sándor miniszterek.

A Vörösmarty-ünnep.

Az irományok előterjesztése után az

elnök bejelenti, hogy régebbi határozat értelmében a Ház részt vesz a vasárnapi székesfejérvári *Vörösmarty*-ünnepélyen. A kik részt akarnak venni, azok jelentkezzenek az elnökségnél. (Élénk helyeslés.)

A költségvetés.

Juriss Mihály: A liberálizmus az ő egyenlőségi elvénél fogva minden embert, kis és nagy birtokost, magyart, románt, szerbet, németet, egyenlően tesz tönkre. (Helyeslés a néppárton. Általános derültség.) Ideje volna, hogy a liberálizmussal már szakitsunk és visszatérjünk a keresztény elvekhe . A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Asbóth János: Az eddigi szónokokkal foglalkozik. Molnár János két órán át azt bizonyitotta, hogy a politikai helyzet Széll Kálmánnal sem változott, a mivel egyben azt is bizonyitotta, hogy hasztalan csinálták az obstrukcziót, a mi nagy hiba volt a néppárt részéről, mert minden pártnak lehet obstruálni, csak egy konzervativ pártnak nem. Mit tett tehát a néppárt? A próbamén szerepét játszotta. (Hosszas nagy derültség.)

A mikor az obstrukció véget ért, egy pártban egyesültek azok, a kik az obstrukczió mellett és azok, a kik ellene harczoltak, a kik az egyházpolitika ellen és mellett küzdöttek. Miért? Mert a pártok vezérei kijelentették, hogy ha a multra nézve nem értenek is egyet, a jelenben s a jövő munkásságban egyet érthetnek, mert valamennyit egyesitheti Deák Ferencz müve, hagyománya és szelleme.

Végigtekint a szabadelvüpárt multján és kijelenti, hogy Wekerléhez annak idején azért csatlakozott, mert programmját mindenben helyeselte.

Programja volt a vallási béke megóvása és biztositása, és a valutareform.

Ugron: No, ez sikerült!

Asbóth: A közigazgatási reform.

Ugron: Ez is sikerült!

Asbóth: Az adóreform és a közgazdasági viszonyok javitása.

Ugron: Mindez sikerült.

Asbóth: Ha ezek mind nem valósultak meg, ennek a 10 évig tartó vallásháboru volt az oka. E miatt állott be a pangás, a hanyatlás és a visszaesés. A felekezeti harcz megállitott minden komoly munkát s ezért bebizonyult, hogy a felekezeti harczczal csak a hazának s az államnak ártunk.

A szabadelvüpártban pedig Széll Kálmán programmja alapján egyesülhettek mindama mérsékelt elemek osztály és felekezeti küiönbség nélkül, a melyek felekezeti harczot nem akarnak. A néppárt a reviziót akarja? Keresztülviheti-e?

Justh Gyula: Hentzi?!

Mezőssy Béla: Hentziről beszéljen.

Asbóth: A reviziót még maga a néppárt sem valósithatná meg, ha esetleg többségre kerülne. (Zaj a néppárton.)

Justh Gyula: Az a kérdés, milyen programmal lett megválasztva!?

Asbóth: A revizió alapján végbemenő választások olyan erős szenvedélyeket keltenének . . .

Justh Gyula: Ez az immoralitás netovábbja!

Asbóth . . . hogy egy minoritás épen a tavalyi obstrukczióból okulva, mindenesetre megakadályozná a reviziót. (Zaj a néppárton.)

Elnök (csenget): Csendet kérek képviselő urak! Majd válaszolhatnak egyenként.

Asbóth: Desolált viszonyok állanak be ujból, mint tavaly s ezt komolyan, józanul senki sem akarhatja, mert ez veszélybe dönthetné az alkotmányt is. (Zaj balról.) Felekezeti pártot képezni és alkotni veszélyes. Hiszen az egyházpolitikai reformok óta bebizonyult, hogy azok nem a katholikus vallásnak, hanem a protestánsoknak és a zsidóknak ártottak leginkább. (Zaj.) Felekezeti váltó kormányzatot akarnak-e? Ez lehetetlen. Jó katholikusnak és jó hazafinak tartja magát és vallása és hazája között ellentéteket felállitani nem akar. Ezért vált meg a néppárttól.

Pader: Más oka volt annak.

Asbóth: Igaz ugyan, hogy ő tartotta a néppártnak a gyermekpelenkát. (Nagy derültség.) De mert felekezeti harczot nem akart, kilépett. Es épen azért, mert Széll kormányzása alatt felekezeti harczok nem várhatók, mert a kormány politikája iránt bizalommal viseltetik, a költségvetést elfogadja.

Buzáth Ferencz. (Halljuk!) Hogy politikai erkölcseink mennyire sülyedtek, semmisem bizonyitja inkább, mint a most elhangzott beszéd. (Zajos helyeslés a baloldalon.) A politikai tisztesség azt követelte volna, hogy a ki olyan programm alapján választatott meg, mint Asboth, miután más programmhoz csatlakozott, vagy hallgasson, vagy köszönjön le a mandátumáról. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Ez volna a politikai tisztesség. Kül nben egy nyugtatja meg, hogy Asbóth csak téli szálláson van a szabadelvüpárton, (Élénk derültség.) és most is adatokat gyüjt arra nézve, hogy [illegible] majd a szabadelvüpártból való kilépését. (Helyeslés és derültség.) Mandllal szemben kijelenti, hogy a mig be nem bizonyitja, hogy a néppárt a reakczióval és Luegerékkel szövetkezett, addig állitásait rosszakaratu rágalomnak jelenti ki, a melyet a néppárt nevében megvetéssel utasit vissza. (Helyeslés a néppárton.) Hazafiságot nem tanulnak Mandltól. A pánszlávokról pedig ne beszéljen, mert a felvidéki tótok jó hazafiak. A tisztviselők helyzetéről és a gazdasági viszonyokról szól ezután s végül kilelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Csávolszky Lajos a költségvetés irrealitását bizonyitgatja. Bajaink kutforrása — ugymond — a hatvanhetes politikai rendszer, önnálló vámterületet követel.

Hegedüs miniszter helyesbiti Csávolszky egyik állitását.

Elnök javasolja, hogy a Vörösmarty-ünnep miatt holnap ne legyen ülés.

Koronaőrválasztás.

Széll Kálmán a *Szlávi* koronaőr elhalálozása folytán *koronaőrválasztó együttes ülés* összehivását kéri.

Elnök az együttes ülést keddre tüzi ki.

TÁVIRATOK.

—

A czár és a szultán.

Konstantinápoly, nov. 30. *Miklós* czár köszönetet mondott a szultánnak *Szinovjev* nagykövet utján küldött jó kivánságaiért és hozzátette, hogy ebben az érdeklődésben, a melyet betegsége iránt a szul-

---

kiért szabaddá lett, aki miatt szembeszállt a társadalommal és megszegte kötelességét. Kicsinyes, aprólékos ember volt, egy napon nem is emlithette a régi urával s az uj élet, a melyről azt képzelte, hogy csupa öröm, csupa boldogság lesz az neki, valójában temetővé lett reá nézve. Az öt esztendő alatt, hogy hozzá volt kötve ahhoz az emberhez, megutálta a szerelem, hit, napfény nélkül való együtélést, megutálta attól a perczttől fogva, hogy fölébredt benne a halott szenvedélyen való fájdalom. Azután pedig elfogyott a pénz,reá köszöntött a nyomoruság, a mi az elhidegüléssel jár és a hur annyira elkopott, hogy végül megpattant. Végezetül magára maradt és félelmében és elhagyatottságában elfogta a sirás. Most pedig egybevetette a két embert, első és második férjét; emez elhizott, jámbor filiszter, amaz megviselt, fáradt, megtört nyomoru teremtés.

A hogy hallgatva ültek egymással szemben, felzugott hozzájuk az utcza zaja; egy bérkocsi robogott el az ablak előtt, valamelyik üzletnek lebocsátották görgő ajtaját, valami utczajáró fütyült és fütyülése egyre távolodott, beleveszett a messzeségbe. Jaques zsebében megcsörrentek a kulcsok és a csörgésre felriadt a gazdájuk; hirtelen eszébe jutottak nejének szavai.

— Éhes vagy? — tudakolta.

Azzal ment is már ki a konyhába. Akadt még egy kis meleg husleves, meg egy csirkeszárny; behozta. Az asztal sarkára asztalkendőt teritett, arra tálalta az ételt és amig felesége evett, kiment ujra a konyhába, behozottt egy üveg sört és megtöltötte a nő poharát. Aztán elnézegette és látta, hogyan száll pirosság az asszony arczába és sejtette, hogy most, miután elmult éhsége, valami kellemes, kéjes, jólérzés fogja el a nőt. Hogy elkészült az evéssel, ismét szóra kezdtek.

— Kétszer találkoztam veled. — kezdte a nő halkan — Első izben három évvel ezelőtt, egy bazárban; olyan közel voltunk egymához, hogy ruhád ruhámat érte; elsápadtam, olyan fehérre válhatott az arczom, mint ez az asztalkendő, — de te odább mentél, meg nem láttál.

A férfin látszott, hogy meglepődött, — a nő pedig folytatta:

— A második alkalommal azután te is észrevettél Esett az eső; egy omnibusz-megállóhelyen voltam s te a nyomomban léptél be oda; rögtön kifelé indultam ekkor s te követtél. Nagyon meggyorsitottam lépteimet s jól hallottam mögöttem a te lépteid koppanását; azután alighanem nyomomat vesztetted, mert mire megfordultam, sehol se láttalak már.

Jaques mind erre nem emlékezett; bizonyos volt benne, hogy sohasem találkozott nejével. Az asszony elmondotta azután, hogy nagyon közel laktak egymáshoz, egyazon városrészben és Jacques módfölött csodálkozott rajta, hogy noha olyan közel laktak, még sem tudott róla semmit.

A nő szinte boldogan dőlt neki a karosszék támlájának; rátalált megint a régi karosszékre, a minthogy a régi helyén volt még minden. Semmi sem változott; ugyanaz volt a kárpit, a butor, ugyanazok voltak [illegible] csék, barátságos, hivogató a szobában minden. Minő kellemes érzés szállta meg abban az otthonban, a melybe öt esztendei távollét után visszatért ismét. Vagy nem ujra való egyesülésüket jelentette az az elköltött vacsora az asztal sarkán? A lámpa, mely az asztalon égett, ugyanaz a lámpa volt, mely rájuk világitott volt régente, a mikor összecsókolózdtak, egymáshoz simultak, összesugtak, szerelmes szavakat sugdostak.

Vége hát mával a kétéltü életnek, az öt évi együttélés gyötrelmének és utálatának. Ujra elfoglalta helyét jogos otthonában, férje oldalán, a ki kész a bocsánatra; hogy életének ez a lapja rongygyá foszlott, ismét kezdődnek a boldogsággal teljes napok.

Jaques nyugodtan, nagyon nyugodtan nézte az asszonyt, — se megilletődést nem érzett, sem harag nem bántotta. Egy szónyi szemrehányás, egy szónyi részvét nem sok, de annyi sem siklott ki az ajkán. Az a nő, a ki előtte ült, idegen volt neki; az a másik asszony, a kit szeretett volt, a felesége, nem volt [illegible]

ján tanusit, ujabb bizonyságát látja barátságának.

—

A transzváli háboru.

London, nov. 30. A Daily Telegraph értesülése szerint *Kitchener* lord ma veszi át a dél-afrikai csapatok főparancsnokságát.

—

A czárné köszönete.

Belgrád, nov. 30. *Alexandra* orosz czárné táviratot intézett *Sándor* királyhoz, a melyben köszönetet mond neki és a királynénak a czár betegsége alkalmából kifejezett jókivánságaikért.

A kinai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

London, november 30.

A lapok azt jelentik Pekingből 28-iki kelettel, hogy ott elterjedt hirek szerint az oroszok a sanhaikvan-tiencini vasutat a németeknek fogják kiszolgáltatni, ezek pedig átadják majd az angoloknak.

London, november 30.

A Morningpost jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy egy hankaui távirat szerint *Seymour* tengernagynak *Csangcsitung* alkirálynál tett látogatását siker koronázta. A tengernagy és az alkirály között a viszony a legbarátságosabb. A távirat azt jelenti továbbá, hogy Senszi kormányzója fölszólitotta a hankaui alkirályt, hogy rögtön nyolcz gyorstüzelő ágyut küldjön. Az alkirály kiadta a parancsot, hogy a kért ágyukat Senszibe küldjék. Egy idegen konzul azt a hirt kapta, hogy Tungfusziang-nak 10.000 embere benyomult Kanszu tartományba, hogy Tuan herczeggel egyesülve föllázadjon a császár ellen.

London, november 30.

A Timesnak jelentik Pekingből tegnapi kelettel, hogy egy franczia csapatkülönitmény most Senszi tartomány határán, Csingtingtől nyugatra áll és Tajenfuba készül indulni A Standard-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy Hangcsauban szombaton puskaporrobbanás történt, a mely 40 embert ölt meg.

Berlin, november 30.

Az amerikai kolónia tegnap a nemzeti hálaünnep alkalmából bankettet rendezett, a melyen *White* amerikai nagykövet *Vilmos* császárt és Mac Kinley elnököt éltette. Beszédében kiemelte, hogy a kinai közös hadmüveletek egész ideje alatt az Egyesült-Államok és Németország között a viszony a legszivesebb volt és ma is az.

London, november 30.

A Timesnak jelentik Pekingből tegnapi kelettel: Az orosz követ, a ki azelőtt hozzájárult a követek közös jegyzékének valamennyi pontjához, még a bünös herczegek és hivatalnokok kivégeztetésére vonatkozó követeléshez is, most értesitette a kinai meghatalmazottat, hogy Oroszország, a mely mindenkor őszinte barátságot érez Kina iránt, a jegyzék pontjainak módositását fogja követelni. Főleg oda fog hatni, hogy a bünös herczegek és hivatalnokok halálbüntetését követelő pontot változtassák meg és a helyett mondják ki, hogy a bünösöket a kinaiak a hatalmak által elfogadható módon tartoznak megbüntetni vagy pedig a jegyzéknek ezt a pontját és esetleg más pontjait ne tekintsék a követek „visszavonhatatlan" határozatának, a mi azt jelenti, hogy ezek a pontok a kinai meghatalmazottakkal való további tárgyalások után megváltoztathatók. Japán szintén követeli a jegyzék megváltoztatását, a mennyiben azt kivánja, vegyék föl a jegyzékbe azt a követelést, hogy Kina a japán követség meggyilkolt irodatisztjének emlékoszlopot állitson.

London, november 30.

Pekingből táviratozzák: Gróf *York* ezredest, ki a Kalkanból visszatérő német hadoszlopot vezette, halálos szerencsétlenség érte. A gróf utközben egy házban aludt, melynek kályhája, kinai szokás szerint, nem volt kürtővel ellátva. Másnap reggel az ezredest a széngáztól elkábulva találták szobájában. Hadsegéde életre igyekezett őt kelleni, *de sikertelenül.* Erre gyorsan futárt küldtek Pekingbe orvosért; az orvos azonnal meg is érkezett. A baleset következtében *Waldersee* elutazik Pekingből észak felé és átveszi a hadoszlop vezetését.

Fővárosi irók perpatvara.

(Tóth Béla és Benedek Elek a törvényszek előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 30.

A mult év deczember 3-án *Tóth* Béla a Pesti Hirlapban többek kivánságára *„Könyvvásárlások"* czim alatt tárczát adott ki. Ebben a tárczájában a karácsonyi könyvvásárlásokkal s ezzel kapcsolatban a karácsonyi könyvpiaczra került irodalmi müvek birálataival foglalkozott. A tárcza végén *Jakab* Ödönt megtámadta, mert az előzőleg szintén olyasmit irt Tóth Béláról, ami ezt kellemetlenül érintette.

A megtámadott Jakab Ödön védelmére, vagyis inkább Tóth Béla iránti ellenszenvének kifejezésére *Benedek* Elek a Magyar Kritika 1899. évi 6-ik és a Nemzeti Iskola ugyanazon évi 51-ik számában *Ki vagyok én?!* czim alatt azonos tartalmu czikket tett közzé, amelyben Tóth Bélával foglalkozott.

„Ugyanaz az ember kivánja azt, akiről csak mostanában mutatták ki az ujságban, hogy ugyanazokat az innét-onnét összeollózott dolgokat ivszámra közli le kétfelé, két kiadó által kiadott könyvben, megfizettetvén jó drágán mindakettővel ugyanegy dolgot.

Valahányszor megmar egy embert, sietős gondja van arra, hogy egy másikat megczirógasson, a megmartnál hatalmasabbat.

Egyik szavával levágja a másikat s ugyanakkor *orozva, maró kutya módjára megmarja* legjelesebb költőink egyikét. Majd pedig igy folytatja:

Neki saját külön igazságai vannak. Igazságok, melyeknek egy őszinteség hiányában szenvedő lélekben van a gyökerük; igazságok, melyeknek hazugság a szülőanyjok, magafitogtatás, önteltség, szerénytelen szerénykedés, émelygős alázatosság a nevelő dajkájuk s igy nem csoda, hogy ugyanegy dolog szinigazságként röppen ki tollán, holnap meg hazugságként fröcscsen szét.

Ez az ember csakugyan gonosz ember, aláirom. Ha nem, én akkor is mondom." — Mondom, s nem állok egyedül, hogy ez az ember *közveszedelmes ember.* Abban van a közveszedelmessége, hogy a *lehellete is hazug.* Az orditozó igazság köntösébe burkolt hazudozásaival megtéveszti a fölületes, jobbra-balra könnyen rángatható olvasót . . . bizony mondom én, hogy gonosz ember.

Ő neki marnia kell, még pedig orozva. Ez ő. De kérdem én, miért hogy ilyen alkalommal Jakab Ödönt mutatja példának s miért nem pl. Tóth Kálmánt?

Tóth Béla ezen kifejezések miatt rágalmazás és becsületsértés vétségei miatt sajtópört inditott *Benedek* Elek ellen. Ezt megelőzőleg azonban a Pesti Hirlap Deczember 22-iki számában Nyilatkozat-ot adott közzé, amelyben Benedek támadásait *rideg üzleti érdekből* eredőnek jelenti ki. Ezért a nyilatkozatért aztán a sajtópör folyamán Benedek Elek rágalmazás és becsületsértésért viszonvádat emelt Tóth Béla ellen.

Ma tárgyalta ezt a kettős sajtópert a budapesti törvényszék. Elsőben Tóth Béla panaszát vette a biróság tárgyalás alá, s a vádlottak padján Benedek Elek foglalt helyet.

Az érdekes tárgyalásnak hallgatói nagyobb részt ujságirók.

A végtárgyaláson Lenk Gyula táblai biró elnökölt. *Tóth* Bélát képviselte dr. *Kenedi* Géza, *Benedek* Eleket pedig dr. *Sebestyén* József ügyvéd.

Benedek Elek kisbaczoni születésü, 41 éves, nős, iró és lapszerkesztőnek — mint vádlottnak — kihallgatása után az elnök figyelmeztette a feleket nyugodtságra.

— Megértette a vádiratot s bünösnek érzi magát.

— Megértettem, nem vagyok bünös.

— Szerzője-e a czikknek?

— Igen szerzője vagyok.

— Ez a czikk megjelent a Magyar Kritika 1899. évi 6-ik, a Nemzeti Iskola 1899. évi 51. számaiban. Ezeket ön irta?

— Igen.

— Konstatálom, hogy a *Ki vagyok én* feliratu s a Magyar Kritikában megjelent czikk teljesen azonos tartalmu a Nemzeti Iskola cz. lapban megjelent ugyanilyen czimü czikkel. Mindkettő alatt B. E. betük állanak. Ez az ön irói jegye?

— Igen. Én irtam a czikket s ennek irására a jogos közérdek vezetett. Ezt én bizonyitani is kivánom.

— Mielőtt a bizonyitásra kerülne a sor, az inkriminált czikkeket olvassuk fel. Csekély eltéréssel a két czikket az elnök azonos tartalmunak jelenti ki.

— Miért irta meg ön azt a czikket?

— Én 18 éve ismerem Tóth Bélát s kellő figyelemmel kisértem irodalmi munkálkodását. Mikor az ujságkiadók felszólitására megirta Tóth Béla a tárczáját, ezt én alkalmul tekintettem arra, hogy sérelmeimet czikkbe foglaljam össze. Ezek a sérelmek nem az én sérelmeim voltak ugyan, hanem azoké, akiket hosszu irodalmi müködése alatt megbántott.

Bizonyitani kivánja a közérdek szempontjából, hogy nem rágalmazott. Kijelenti azonban, hogy Tóth Bélát nem mint magánembert, hanem min irót kritizálta meg.

Dr. *Sebestyén* József Benedek vedője erre

— az a szerelem meghalt — és ugy tetszett neki, mintha önkénytelenül mozgó ujjai pernyét szórnának a levegőbe. Szótlanul ment át a szomszéd szobába s jött meg egy darab papirossal, egy százfrankossal, amit oda nyujtott az asszonynak:

— Pénzre van szükséged, tudom — mondotta. — És ha valaha megint szerencsétlenség érne, adj hirt róla.

Hagyta, hogy fölkeljen a nő s kezébe fogta a lámpát, Az asszony eszméletlenül nézett rá, ugy követte gépiesen. Mikor azután Jaqeus kinyitotta az ajtót, megértette, hogy vége az álmának, fölérte észszel, hogy férje elüzte, hogy mehet vissza a sötét utczára, üres lakásba, a mely oly olyan hideg volt, — hogy férje hajthatatlan; és könyörgően nézett reá. De Jaques feléje sem forditotta tekintetét, ugy nyitott neki ajtót. Mikor künn volt már a lépcsőházban, fölemelte a lámpát és szinte megfürdette a világosságban, csak ugy, mint a mikor bekopogtatott volt az előbb, — azután nyugodt hangon, a melybe valami közömbös jólelkűség vegyült. ismételte:

— Ha hijával volnál valaminek, értesits róla.

Es az ajtó becsapódott az asszony mögött [illegible] csendességben behallotta Jaques fele[illegible] lépteit, amint ingadozva ment le a lépcsőn.

felsorolja bizonyitékait sorról-sorra, igazolni akarva velük az inkriminált passzusokat.

Dr. *Kenedi* Géza ellenzi a közérdek szempontjából a bizonyitás elrendelését. Ez nem függ össze a közérdekkel, s a közérdeknek két iró viszálykodásához semmi köze sincs. Ő ugyan nem ellenzi a bizonyitást de ezt nem a közérdek czimén kéri elrendelni. A védő által felsorolt bizonyitékok közül ellenzi a Magyar Kritikában megjelent czikkek felolvasását, mert a vádlott saját tényeivel nem bizonyithat. Ezután felsorolja ellenbizonyitékait.

Dr. *Sebestyén* József védő ragaszkodik ahhoz, hogy a bizonyitást a közérdek czimén rendelje el a törvényszék, ne pedig magánérdek czimén.

A törvényszék ezután a bizonyitás elrendelésének kérdésére tanácskozásra vonult vissza.

Hosszabb tanáskozás után a törvényszék ugy köz, mint magánérdekből *helyt adott* a bizonyitásnak, melyre azonban csak *holnap* kerül a sor.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A szinház müsora:

Szombat: Marót bán, tragédia. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Kuruczfurfang, népszinmü.
Este: Báránykák, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Thury Zoltán Nagyváradon.** A *Katonák* nagy sikere arra birta a darab szerzőjét, hogy a meghivásoknak eleget tegyen s lemenjen Nagyváradra darabja második előadására. A szinházat előkelő közönség töltötte meg. Az előadókat — mint tudósitónk irja — lelkesitette, ambiczionálta a szerző jelenléte. A müvésziesen megjátszott, hatásos befejezésü első felvonás után egyszerre kitört a tapsvihar. A szerző nevét kiáltotta minden hang s mikor az előadóktól közrefogva *Thury* a függöny elé lépett, páratlan óváczió, tüntető taps fogadta. A zenekarból pompás babérkoszorut nyujtottak fel, széles selyemszalaggal. Aztán vége hossza nem volt a kihivásoknak. A második felvonás után még zajosabb tetszés, ujabb kihivások. Egész estén ünnepelték a szerzőt, a ki az előadás végén meghatva köszönte meg az előadó hölgyeknek és uraknak a darab fényes sikerre juttatását.

Thury tiszteletére a „Fekete Sas" külön termében szépen sikerült banketet rendeztek.

* **Székely Anna sikere Nagyváradon.** „A „Czigánybáróban" lépett fel tegnap *Székely* Anna Nagyváradon, ki tavaly társulatunk egyik főerőssége volt. A „Nagyváradi Napló" igy ir róla: *Székely* Anna volt az egyedüli, a ki a mult legfényesebb napjaival való összehasonlitásban is dicsőséggel állta meg helyét, kitünően játszott és gyönyörüen énekelt. *Spányi* Lenke óta a nagyváradi szinpadon Cziprát igy nem énekelték, — s a kik emlékeznek a régiekre, tudhatják, hogy ennél nagyobb és szebb dicséretet nem mondhatunk."

* **Pethes beteg.** A temesvári szintársulat kéréből közlik a részvétreméltó hirt, hogy *Pethes* Imre, a buda-temesvári szintársulat kiváló müvésze, ki Aradon is a kritika teljes elismerését vivta ki magának, sulyos beteg. Pethes akkor szedte magába az aggasztó betegség csiráit, a mikor a szintársulat Temesvárra utazott. Meghült a vonaton és azóta napokig nem használhatta a jobb karját. Most is müsorváltozást jelent a temesvári szinház, a mely Pethes betegsége miatt a Hamletet volt kénytelen hirtelen elővenni. A temesvári szintársulat részvéttel fordul a nagytalentumu müvész betegágya felé, a melyből bizonyára teljes erőben fog ismét szinpadra kerülni Pethes, a ki Cyranojával országszerte ismertté tette a nevét.

* **Az énekesnő idegei.** *Blum* Ernő a *Journal d'un Vaudevilliste* czimü lapban érdekes szinházi reminiszczencziát elevenit föl: *Meilhac* és *Halévy*nek darabja *A kékszakállu herczeg* első előadásakor óriási sikert aratott. Különösen *Schneiderné* asszony remekelt a darabban. A kékszakállu herczeg első öt nejét fiatal kezdők személyesitették. Ezek egyike övébe ibolyát dugott, melyet bizonyára egyik tisztelőjétől kapott. Emiatt Schneiderné nagyon dühös lett, mert az ibolya erős illatát nem tudta elviselni. Mikor a szinfalak mögé ment, el is panaszolta baját a rendezőnek és az eredmény az lett, hogy a fiatal, de tehetséges kezdőnek a virágot le kellett vennie. A fiatal szinésznő eleget tett e kérésnek, de másnap ismét ibolyával jelent meg szinpadon. A diva erre nagyon dühös lett és kijelentette, hogy érzi, hogy migraint kapott az erős szagtól és az előadást nem folytathatja. A szinésznő csodálkozással vette le ismét a keblére tüzött virágot és átadta a rendezőnek. Mily nagy volt a csodálkozás, mikor kiderült, hogy a szinésznő ibolyája *csinált* virág. De azért Schneiderné megesküdött, hogy *annak* a szagától lett beteg . . .

A szinikritikus afférje.

(Kerüld az özvegyasszonyt!)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, november 30.

Nagybecskereken *Kiss* Pál szintársulata szórakoztatja jelenleg a közönséget. A szinügy ott is nagyban foglalkoztatja a „Torontál" czimü lap szinireferensét, aki hasábokon keresztül a legnagyobb komolysággal elmélkedik az előadott darabok és az azokban játszó szinészek felett.

A napokban „A becstelenek" czimü szinmüvet adták elő a szinházban és a szinbiráló hangulatos birálatát ilykép vezette be:

Egy fiatal feketeruhás özvegyasszony ült mellettem tegnap, akin bizony egy csöppet sem látszott meg a buslakodás nyoma, sőt inkább csupa vidámság és életkedv mosolygott le az arczáról. Elegáns lorgnont tartott a szeme elé és pajkos, sőt néha *illetlen megjegyzésekkel* kisérte az előadást. Tetszett nekem ez a jókedvtől sugárzó, gömbölyü kis asszonyka s a magasabb müérzék hiánya mellett bizonyos megnyugvással láttam rajta a képmutatás nyomait, melylyel a környezetét minden áron arról szerette volna meggyőzni, hogy ez az előadás egy csöppet sem érdekli. Én Istenem, hát miért is legyen éppen egy élni és mulatni vágyó özvegyasszony az, aki egy zseniális iró könyörtelen igazságai előtt meghajtja a derekát, mikor mi, az élet összes örömeinek fesztelen részesei, fanyar arczfintorgatásokkal fordulunk el a valóság ábrázatának modortalanul őszinte, hü vonásaitól."

Ez a szokatlan hangon tartott elmélkedés ugy látszik, valóságos ribilliót eredményezett a nagybecskereki társadalomban és az alábbi nyilatkozatra késztette a kritikust:

Nyilatkozat.

Tudomásomra jutott, hogy a „Torontál" folyó hó 27-iki számában megjelent szinházi kritika bevezető sorait egy nagybecskereki urnő *magára vonatkoztatta* és ezáltal magát sértve érzi. Annak kijelentése mellett, hogy senkit és különösen egy nőt megsérteni szándékomban nem volt, legnagyobb sajnálkozásomnak adok kifejezést, hogy czikkemben valaki magára nézve sértést látott és a vélt sértés miatt szivesen kérek bocsánatot. Nagybecskereken, 1900. november hó 28-án.

Széki Andor.

*

A fenti nyilatkozatra a biráló még egy pótnyilatkozatot tesz közzé, mely igy hangzik:

A legnagyobb készséggel bocsátom közre a fenti sorokat, de megjegyzem, hogy kizárólag egyesek kérelmére teszem, akik a felületesen itélkező, ferde közvélemény nyomása alatt bizonyos formalitásokban kénytelenek egyéni megnyugtatásukat keresni. Ez a lovagvélemény, mely egy egyszerü filozófiai elmélkedés magaslatára nem tudott felemelkedni, a város szájára adott egy nőt, (sőt még a nevét is) s kisütötte, hogy ezt az én czikkem tette. Evvel a lovagvéleménynyel ugy vagyok, mint a makranczos hölgy a férjével, aki odavezeti feleségét egy öreg ember elé s ráparancsol, hogy bájos hölgynek nézze s csókolja meg.

Ezek a szempontok vezéreltek a nyilatkozat aláirásánál s midőn az ügy szokatlanságára való tekintettel s különösen félreértések elkerülése czéljából soraimat ezen utólagos magyarázattal egészitem ki, egyszersmindenkorra kijelentem, hogy ebben az ügyben sem mint polgár, sem mint iró, ujságiró és szini kritikus senkivel többé szóba nem állok.

Ki hitte volna, hogy Nagybecskereken a fiatal özyegy asszonyok ennyire érzékenyek? Azért tisztelt szinbirálók, hogy is mondja Petőfi:

„Tudod-e, mikor a fürj azt mondja: pityPalaty?

Kerüld az *(özvegy)* asszonyt!

Lónyay Stefánia grófné figyelme.

(Egy hordó egri bor [illegible].)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 30.

Lónyay Elemér grófnak és neje *Stefánia* királyi herczegnőnek budapesti tartózkodása nagyban foglalkoztatta a sajtót és annak révén a nagy közönséget. A fenséges asszony, mint *Lónyay grófné*, most kereste fel először a magyar fővárost. A magyar grófnő ott tartózkodása alatt csak magyar lapokat olvasott, előszeretettel magyarul társalgott, és elutazásakor azon igéretet tette, hogy gyakran el fog látogatni a fővárosba.

Jókai Mór, koszorus irónk és költőnk abban a kitüntetésben részesült, hogy a királyi herczegnő fogadta őt, és maga Jókai irta meg ékes tollával a köztük lefolyt társalgást, mely oly megható módon mutatta, hogy a herczegnő a szív érzelmeit mindenek felett állónak tekinti. Ez adta ajkára azt a kérdést is, hogy miként érzi magát a költő neje.

A költő meghatva válaszolt a kedves kérdésre, mert ebből azt látta, hogy házassága a legmagasabb körben nem ejthetett csorbát az ő irodalmi nagyságán és polgári tekintélyén.

Egy ma érkezett táviratunk a fenséges asszony és *Jókai* közötti társalgás egy eddig nem ismert részletét közli.

Mikor *Stefánia* kir. herczegnő a költő egészségi állapota felől tudakozódott, az ilykép válaszolt:

— Köszönöm, fenséges asszonyom, a szives érdeklődését; bizony gyakran érzem, hogy nem vagyok már mai gyerek.

— No nem lesz oly komoly a dolog! — mondja nevetve a grófné.

— Én is azt mondom — és ilyenkor egy kis éltető ital kibékit.

— Milyen az a kibékitő ital?

— Egy kis vörös bor!

— Igaz, hisz Ön maga is termel bort!

— Igen, fenséges asszonyom, előszeretettel foglalkozom a szőllőtermeléssel, ez sok gyönyörüséget okoz nekem.

— Milyen volt az idei termése?

— Meg vagyok véle elégedve, különösen a vörös borom sikerült, és nem nyugszom, mig az egri hires vörös borral föl nem vettem a versenyt.

— Hja, az egri bor, — —

— Az az — az egri bor, melynek tüze éget, mint a pokol, melynek édessége olyan mint a szerelemmé, s melynek ereje hatalmas mint a mesebeli óriásé!

— Ugy látom, hogy rajong érte!

— Fenséged bizonyára emlékszik Petőfi „Őrültjére".

— Sőt czitálhatnék is belőle —

— Ott mondja: Egy csepp belőle [illegible] sebb — —

— — „Mint a mézzé vált tenger! — veté közbe a fenséges asszony —

— Igen-igen, ez ráillik az egri borra.

Ilykép folyt le az érdekes társalgás és hogy ez mikép hatott a nagy költő lelkületére, azt ő maga irta le legszebben.

A fenséges asszony azonban szintén nem feledkezett meg arról, amit az ősz költővel beszélgetett. Ezt érteti meg velünk ma érkezett sürgönyünk, mely arról értesit, hogy a mai napon *a nagy költő czimére egy hordó egri vörös bor érkezett.*

A feladója pedig nem volt más, mint *Stefánia kir. herczegnő.*

A küldemény mélyen meginditotta a koszorus költőt és az első poharat bizonyára a fenséges asszony egészségére üritette, ki a költő iránti tiszteletének ily kedves jelét adta.

Állami érdek — házassági akadály

(**Madrid**, november 30. A kamara tegnapi ülésén *Romero Robledo* ellenezte az *asturiai* herczegnőnek és a *casertai* gróf fiának tervbe vett házasságát, mert ez a házasság szerinte rontaná a Spanyolország és Olaszország között fönálló viszonyt. Azt ajánlja, várják meg, mig a király eléri nagykoruságát, hogy azután maga döntsön. A szónok végül fölszólitotta a politikusokat, hogy ezt az állami rezonnal ellenkező házasságot akadályozzák meg. Hir szerint *Sagasta* miniszterelnök is ellenezni fogja a házasságot.)

Kétségtelen, hogy van egy kis komikum ebben a táviratban, pedig elég komoly dolgokat emlit. A Spanyolország és Olaszország között való jó viszony, állami rezon, stb.

A leendő férj, a casertai gróf fia és a leendő feleség, az asturiai herczegnő házasságát *Romero Robledo* úr ellenzi s azt mondja, hogy legalább várják meg a király nagykoruságát, hogy a döntés odiumát ő viselje. Utóvégre egy házasság csak házasság, de az Olaszországgal való jó viszony már valami, s az állami rezon sem éppen kis dolog. Tehát inkább várjanak, mig a király nagykoru lesz. Alfonzó most *tizennégy* éves, s a herczegnő, meg a casertai gróf fia csekély *tiz esztendeig* kell, hogy várjon a házassággal? — nem a királyi döntésre, Mert hiszen az is meglehet, hogy Alfonzó tiz év mulva érett megfontolással bár, de azt fogja mondani, kezeit dörzsölvén:

— Hja kérem, az olaszok, a jó viszony, az állami rezon . . . Romero Robledó urnak körülbelől igaza volt, mikor tiz esztendőkkel ezelőtt . . . Sajnálom kedves herczegnő, de . . . Vigasztalódjék hiszen nemcsak a casertai gróf van a világon . . .

Ugy látszik, hogy a fejedelmi családból való szerelmeseknek rossz dolguk van. Igy hát vagy herczeg legyen valaki, vagy szerelmes, külön-külön, mert a kettő iszkompatibilis. Nekünk, közönséges szürke polgáremberekeknek sokkal jobb dolgunk van A mi szerelmünkbe nem avatkozik sem a kamara, sem állam-érdek, sőt még tiz esztendeig sem igen kell várni a más nagykoruságára. Hacsak a magunkéra nem.

A mi uralkodó családunkban utóbbi időkben eltekintenek a sziv kedvéért az állami érdektől. Példa rá a király unokájának *Seefried* bárónőnek, *Lónyay* grófnőnek és *Ferencz Ferdinánd*nak a házassága, Világosan látszik ezekből, hogy a mi jó öreg királyunk elismeri a sziv jogait s eltekint ezek kedvéért a dinasztia érdekeitől. Viszont az is igaz, hogy Spanyolországban, hol a nemrég lezajlott szerencsétlen spanyol-amerikai háboru bizonytalanná tette egy időre a dinasztia állását, szükség van ilyen elővigyázatra.

Most majd Spanyolországra fogjuk rá a szállóigét, amelyet Ausztria használt annyi ideig:

– Tu felix Hispania nube . . .

MULATSÁGOK.

(=) **Kerékpárosok mulatsága**. A *meteor*-kerékpárclub holnap este a *Vass*-vendéglő termében házi-estélyt rendez, melyen csak a tagok és az ezek által bevezetett vendégek vehetnek részt,

Az aradi szerelmi dráma.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, november 30.

A tegnapi szerelmi dráma hőseit a kórházban ápolják. Most már *Dikker* is komolyan veszi a dolgot és szánja-bánja tettét. És sajnálja a leányt, a *Hajnalkát*, ahogy udvarlói nevezték. Azt mondja, hogy nem gondolta meg a tettét, s hogy nem akart rosszat a Hajnalkával, aki maga is megakart halni. Pedig a Hajnalka nem akart meghaini, eszébe sem jutott, hogy őneki a pénzért, amivel a szerelmét szokták megfizetni, meg is keljen halni.

Dikker ugyan, aki négy-öt hete udvarol a leánynak, egyszer megkérdezte tőle, hogy megakar-e halni s *Faragó* Róza nevetve, vidáman felelt neki:

— Hogyne, de most hamarjában.

Dikker kapott az alkalmon s nyilatkozatot iratott alá a leánnyal, melyben ez kijelenti, hogy kivánja a halált. A szerelmes számolópinczér pedig olyan komolynak vette a nyilatkozatot, amennyire kevésre vette az öngyilkosságot.

Hat lövés dördült el a szük szobában, de egy sem talált halálosan. Egy közülök az ágyba furódott s meggyujtotta a paplant. A dolgot azonban meg kellett előzőleg gondolnia Dikkernek, legalább erre enged következtetni az, hogy Dikker tegnap háromszor is járt a leánynál. Reggel négy órakor, délben és a gyilkosság elkövetésekor. Reggel olyan veszekedés volt közöttük, hogy a mulatóhely tulajdonosnője bement hozzájuk s Dikkert hazaküldte.

Mikor másodszor ment el a leányhoz, akkor érlelődhetett meg benne a gyilkosság eszméje. A szoba asztalán leveleket, anzikszkartyákat látott, melyeket egy pinczértársa küldözgetett a leányhoz. Ezt szerette a leány, aki azelőtt *czirkuszi lovarnő* volt, s két hónapja jött Aradra Temesvárról.

Dikker meglehetős sok pénzt költött a leányra, azt a tiz koronát is, melyen a revolvert vette, gazdájától — a Gömöry-féle borcsarnokban volt alkalmazva — sikkasztotta el.

Faragó Róza pedig most már ugy tekinti a dolgot, ahogy csak egy lovarnőtől kitelik, aki foglalkozásában egy fokkal lejebb szállt. Olvassa az ujságokból az eseményt s tetszik neki, hogy azt irták róla, hogy tizennyolcz éves, s hogy szép.

Kérte az ápolót, hogy mondaná meg Dikkernek, hogy ő jól érzi magát, csak a fiatal ember is felgyógyuljon.

— Akkor majd kezdhetjük előlről a szerelmet, most tanult a Miksa is.

Dikker oldalbordái közül ma vették ki az orvosok a golyót, mely oly kevéssé hatolt be a testbe, hogy tapogatással érezni lehetett a helyét. Faragó Rózának mellében van a golyó, holnap távolitják el.

A rendőrség már áttette az ügyet az aradi törvényszék vizsgálóbiróságához, s a vizsgálóbiró már ki is hallgatta ma a két sebesültet.

Igy Dikker, ha életben marad, szándékos emberölés büntettének kisérlete miatt fog törvény elé kerülni.

Levágta a felesége orrát.

— Merénylet és öngyilkossági kisérlet. —

Arad, november 30.

Felháborító merényletet követett el *Hódmező-Vásárhelyt* egy rovott multu czigány az asszonya ellen, akivel közel egy éve már, hogy együtt lakott.

A bestiális ember — mint nekünk irják — először elüzte az asszonyt s mikor az elment a háztól, akkor utána szaladt *s levágta egy bicskával az orrát*, majd a saját hasába is beleszurta kétszer a bicskát, hogy most halálát várják a váéárhelyi kórházban.

Az esetről a következő tudósitást kaptuk:

Cserte Lakatos János vásárhelyi czigány, ki csak a mult évben került haza a fegyházból, ahol 6 évet töltött rablásért, a fegyházból való kiszabadulása után vadházasságra lépett egy *Rácz* Rozál nevezetü czigánymenyecskével, akinek multja szintén nem valami fényes. A derék pár sohasem élt valami jó viszonyban egymással, de határozottan rosszra fordult az asszony sorsa az utóbbi napokban, mert az ura folytonosan ütötte és verte.

Hétfőn délután aztán Cserte Lakatos János alaposan bepálinkázott s azt mondotta az asszonynak, hogy takarodjék a háztól, mert ha nem megy, a következő éjszaka kivégzi.

A szegény Rácz Rozál ettől a fenyegetéstől megijedve, el is ment ugy 5 óra tájon s betért az ujvárosi Bleyer-féle boltba panaszkodni, mikor egyszerre csak azt látta, hogy Lakatos is közeledik a bolt felé. Hirtelen bezárta tehát a bolt ajtaját s kimenekült az udvarra, azonban ezt Lakatos észrevette s a kiskapun át szintén az udvarra ment, hol erős szitkozódások mellett üldözőbe vette a feleségét. Az asszonynak nem lévén hová elrejtőzzék, megálloft az ember előtt, aki hirtelen lefogta a kezeit, kirántotta bicskáját s egyetlen kanyaritással tőből levágta a sikoltozó asszony orrát s azt elhajitotta az udvaron.

Azután szaladni kezdett a putrik felé s mert egy *Vizi* nevezetü rendőr üldözőbe vette, mikor odaért, a véres bicskát *a saját hasába szurta kétszer*, ugy hogy a fájdalom alatt eszméletlenül roskadt össze s ugy szállitották be a kórházba is, ahol a halállal vivódik. A szörnyen megcsonkitott asszonyt is a kórházban ápolják.

HIREK.

— **A király**, mint Budapestről jelentik, nov. hó 10-ig marad nálunk, azután Bécsbe utazik, hova ugyanakkor *Erzsike* főherczegnő is visszatér téli tartózkodásra.

— **Aradiak a Vörösmarty ünnepélyen.** A Székesfehérváron vasárnap rendezendő Vörösmarty-ünnepélyre ma utaztak el Aradváros és az Aradi Kölcsey-egyesület képviselői: *Institoris* Kálmán főjegyző, *Deutsch* Bernát és *Edvi-Illés* László.

— **Örült ember a királyhoz.** *Hesz* Márton pancsovai szül. 48 éves törökzákonyi lakos, molnár tegnap este Budapesten a király kocsijába kérvényt akart dobni, de abban megakadályozták. Kiderült, hogy az illető elmebeteg, miért is elszállitották a Lipótmezei tébolydába.

— **A Csáky Justh párbajhoz.** Még szeptember 17-én pisztolypárbajt vivott *Csáky* György gróf *Justh* Bélával. A viaskodás tekintetében a budapesti rendőrség most fejezte be a kihall-

gatásokat. Ugy a feleket mint a segédeket maga elé intézte, igy *Rohonczy* Lőrinczet, *Károlyi* Mihály grófot *Latinovics* Gyulát, *Potoczky* Ivánt, valamint az orvosokat: *Farkas* Lászlót s *Kosztka* Emilt. Az iratokat ma átküldték a kir. ügyészséghez.

— **A székesfehérvári Vörösmarty-ünnepély.** Székesfehérvárott nagyszabásu ünnepélylyel áldoznak holnap a költő születésnapjának 100-ik évfordulóján, *Vörösmarty* Mihály emlékének. Az ünnepélyen résztvesznek *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Wlassics* Gyula, *Plósz* Sándor és *Darányi* Ignácz miniszterek.

— **Az első ebéd.** Közeledik a tél, egyre hidegebb lesz az idő, nagyobb lesz a nyomoruság a szegény emberek között. A szegény tanulókat segélyző egyesület is megkezdi jótékony müködését. Holnap, szombaton délben fél 12 órakor kapják a szegény tanulók az első ebédet a templom-utczai polgári fiuiskola épületében. Az ebéden jelen lesznek özv. *Hauzer* Károlyné, az egyesület elnöknője vezetése alatt az egyesület összes tagjai.

— **Szerkesztők egymás ellen.** Temesvárott az ottani két német lap szerkesztői mérges polemiába keveredtek. A „Temesvarer Zeitung" és a „Südungarische Revü" szerkesztői, *Barát* Ármin és *Steiner* Károly napok óta sértegetik egymást lapjukban. E polemiából kifolyólag Barát elégtételt kért Steinertől, ez azonban az elégtételadást nemcsak megtagadta, hanem lapjában ujabb sértésekkel illette Barátot és azzal fenyegette, hogy tettleg fogja inzultálni. *Barát* ennek következtében ügyét a „Vidéki Hirlapirók Országos Szövetsége" elé fogja terjeszteni, melynek különben egyik alelnöke.

— **A makói sikkasztó postatiszt elfogatása.** A makói póstahivatal sikkasztárójól, *Horváth* Józsefről tegnapi számunkban bővebben megem lékeztünk. Ma Szegedről táviratozzák, hogy a sikkasztót Makón a vasuti indóháznál elfogták és az ügyészségnek átszolgáltatták. Vallomása szerint az elsikkasztott összeg körülbelül 6—7000 koronát tesz ki. Ez elsikkasztott összeget pontosan megállapitani nem lehet, mert azok a könyvekbe bevezetve egyáltalán nem lettek.

— **Nyugalomba vonuló főkamarásmester.** *Bécsből* telegrafálják, hogy *Traun* gróf főkamarásmester magas korára való tekintettel méltóságáról lemondott.

— **Az Aradi Nemzeti Szövetség** mukásképző intézménye vasárnap f. é. deczember hó 2-án, délután 4 órakor a templom-utczai polgári fiuiskola disztermében tartja második szórakoztató és szak-előadását. Müsor: 1. Népdalegyveleg Lányi Ernőtől, énekli a waggongyári dalkör. (Karnagy *Szilágyi* Gyula ur.) 2. Szakelőadás: A jövő század uralkodó eszméje. Tartja *Szondy* János áll. tanitóképző intézeti tanár. 3. A koldus. Ábrányi Emil költeménye. Szavalja *Reich* Jenő. 4. Kurucz dalok Káldy Gyulától, énekli a waggongyári dalkör. (Karnagy *Szilágyi* Gyula.) Belépés dijtalan. Ezen előadásra Aradváros hazafias iparosságát és munkásait ezennel meghivja a munkásképző intézmény elnöksége. A legközelebbi szórakoztató és szakelőadás ugyanott deczember hó 9-én d. u. 4 órakor lesz.

— **Krivány egészséges.** Az országszerte hires sikkasztóról, *Krivány* Jánosról, az utóbbi időben olyan hirek járták, hogy sulyos betegségéből alig fog kigyógyulni s hogy „idő előtt" meghal. Krivány azonban felgyógyult, egészséges, jól néz ki s ugylátszik ép erővel megy a jövő hónapban tartandó főtárgyalásra.

— **A villamos erő áldozatai.** *Kassáról* táviratozzák, hogy a „Hungária"-malom háztetején három telefon-munkás foglalatoskodott, a telefon-vezeték körül. A három munkás munkálkodása közben a villanyvezetékhez ért. E pillanatban az erős villamáram a tetőről lesodorta őket és a magasból a mélységbe zuhantak. Az egyik munkás, névszerint *Farkas* János, szörnyet halt, a másik kettő pedig haldoklik.

— **Vilmos császár a burok protektora.** Brüszszelből jelentik, hogy *Vilmos* császár Transvaal érdekében kezdeményező lépéseket fog tenni és támogatni fogja Francziaország és Hollandia közbevetését Krüger és köztársasága érdekében. Krüger a czárt is meg fogja látogatni, amennyiben a czár egészségi állapota annyira fog javulni, hogy Krügert fogadhatja.

— **Elbocsátás a honvédség kötelékéből.** A m. kir. honvédelmi miniszter *Hehs* Vilmost a lugosi 8. honvédkiegészitő parancsnokság nyilvántartásában álló tartalékos gyógyszerész járulnokot a szolgálati kötelezettség teljesitése után a honvédség kötelékéből elbocsátotta.

— **Akiket Rudolf trónörökös vár.** Mármaros vármegyében az utóbbi időben az uzsorások által már amugy is majdnem teljesen tönkretett szegény nép között ujabban nagy mértékben megindult kivándorlási mozgalomnak nagy részben az az oka, hogy a kivándorlási ügynökök rendszeresen csábitják a népet a kivándorlásra. Minden egyes kivándorlónak 50 hold földet, házat és gazdasági fölszereléseket igérnek Dél-Amerikában, ahol a beléjük plántált hit szerint — *Rudolf trónörökös várja őket.* A tulajdonképeni czél pedig az, hogy a kápráztató igéretektől elkábitott ruthén vagy oláh paraszt a maga házát és a maga kisbirtokát potom áron adja el, amelyeket a spekulánsok azután tömegesen összevásárolnak. Csak a napokban tartóztatott föl a budapesti rendőrség egy 150 máramarosi kivándorlóból álló csapatot, akik eladván otthon mindenüket, Braziliába akartak kivándorolni. Most pedig, mint értesülünk, *százával kérik az ügynökök* a máramarosvármegyei alispáni hivataltól az utlevelek kieszközlését a kivándorlók számára. A léprement szegény ember mire kiábrándul és tudására ébred az ügynökök hazug ámitó szavának, utolsó fillérétől is ki van fosztva. A vármegye alispánja körrendeletet bocsátott ki, amelyben ismerteti a kivándorlás hátrányait. Ő maga is beutazta a vármegyét a főszolgabirókkal, de a nép inkább hisz a csábitó igéretekkel dolgozó ügynököknek, mint saját törvényes elöljáróinak.

— **Örömhir a dohányzóknak.** Azokban a boldog országokban, ahol a dohányelárusitás még nem tartozik a magas kormány kizárólagos jogához, rövidesen jobb idők következnek a dohányos emberekre. Olcsóbb lesz a szivar ára. New-Yorkból jelentik, hogy a kubai havannatermés az idén kitünőnek igérkezik, a spanyolamerikai háboru óta ezuttal először. Még az az előnye is megvan az idei termésnek, hogy elsőminőségü, ami az évekig parlagon hevertetett földnek köszönhető. Az idei összes termést 510.000 bálra becsülik körülbelül 17.125.000 dollár értékben. Ennek legnagyobb része persze Európának veszi utját, Amerikába a nagy beviteli vámok miatt csak keveset szállitanak és igen drágán. Természetes, hogy a kubai kitünő termés következtében a dohány ára, különösen a havannáé, *teteemesen csökkenni fog.*

— **Betörő gyermekek.** Érdekes ügy foglalkoztatja az aradi rendőrség bünügyi osztályát. Csupa fiatal 13—14 éves fiukat kisértek a rendőrök fel a városházára, kik hosszabb idő óta naponkinkint betöréseket, lopásokat követtek el *Taksás* Mihálynak Radnai-ut 10. szám alatt levő füszer- és lisztkereskedésében. Major Lajos, *Gaszmann* Jakab, *Csonka* Gábor és *Mikita* György ez a négy jó madár, kiknek nem ez az első bünök. Gaszmann már volt a rendőrség előtt hasonló dolgokért, akkor kendőket lopott több aradi kereskedőtől. Az utczán a boltajtókra kiakasztott kötőket, kendőket, lopkodta le nagy előszeretettel. Most ugy követték el a lopásokat, hogy találtak egy kulcsut, amely a kereskedés ajtaját is nyitotta. Délben egy — és három óra között, mikor a kereskedő haza járt ebédelni, ketten az utczára állottak őrködni, a másik kettő pedig ezalatt a fiókot, hol Taksás a pénzt tartotta, fosztogatta. Rendesen csak két három forintot vettek ki a fiókból, amelyen aztán megosztoztak. Taksás észrevette, hogy fiókjából naponkint hiányzik pénz, gyanakodott is tegnap délben, mikor ebédelni haza ment. Az üzletben hagyta az anyját s ugy zárta be a kereskedés ajtaját. Kevéssel rá jelentkeztek a fiatal tolvajok s igy megcsipték őket, Gaszmann még dulakodni is kezdett az asszonynyal, amikor ez a fiók kinyitása közben őt megfogta. A jeles legények egytőlegyig beismerték tettüket, elmondták, hogy Csonka Gábor nevü társuk egyszer el is lopta tőlük a kulcsot, de ők — visszalopták. A rendőrség javitóintézetbe küldi a fiatal bünösöket.

— **Zimándi utóda.** A szomoru hirü törökbálinti plébános *Zimándi* Ignácz nyugalomba vonult. A testi baj megtörte. Egyidőben tudvalevőleg már halála hirét is költötték, hogy nagy beteg is volt s végre testileg is képtelen lett arra, hogy állását betöltse. A törökbálinti plébánia kegyura: *Reitter* Rudolf már ki is nevezte Zimándi utódját: *Weicher* Miklóst, ki eddig Ó-Buda szomszédságában levő Üröm községben volt plébános Weichernek nagy érdeme, hogy a németajku Ürömben a magyarosodás ügye oly szépen előrehaladt. Az iskolában magyarul tanitanak, a gyermekek magyarul énekelnek a templomban. Igy hát remélhető, hogy végre Törökbálintnak is jó papja lesz.

— **Zsoldics Mihály Illaván.** *Papp* Béla juhászát, a szatmári testvérgyilkosság tulajdonképeni tettesét, *Zsoldics* Mihályt Szatmárról Illavára szállitották. Ott fogja kitölteni büntetését, mely tudvalevőleg életfogytiglan szól. A gonosztevő nagy nyugalommal viseli sorsát s nem győz hálálkodni, hogy nem jnttatták őt is akasztófára. Erősen reménykedik, hogy tizenöt esztendő mulva kiszabadul. Felesége elszállitása előtt meglátogatta, s jó magaviseletre és buzgóságra figyelmeztette. Tőlé tudta meg, hogy *Papp* Bélát már kivégezték. A gyilkos sirni kezdett, s térdre esve imádkozott:

— Köszönöm jó istenem, hogy e gyalázattól megszabaditottál. *Ha ő nem lett volna,* ugy ma én szabad ember volnék. Három fogházőr kisérte Illavára.

— **A felfüggesztett esperes** czim alatt közzétett hirünkre a „Tribuna Poporului" mai száma azon kijelentést teszi, hogy a *Boksán* Mózes felfüggesztését tárgyaló eme közlemény közzétételére maga Boksán, vagy ennek ügyvédje kért fel bennünket. Ezzel szemben kijelentjük, hogy a *püspöki aula* direkt értesitett bennünket arról, hogy *Boksán* Mózes esperes többrendbeli visszaélései miatt állásától felfüggesztetett s hogy helyettesitésére *Stefánuc* János neveztetett ki. *Pop C.* István dr. és *Boksán* Mózes, kiket egy munkatársunk fölkeresett, kérdésünkre csak azt válaszolták, hogy a felfüggesztésre ok nem forog fenn. A nevezettek bennünket semmiféle adatok közzétételére fel nem kértek.

— **Krause Albert tanár ur.** Aradon is bizonyára sokan lesznek, akik emlékeznek reá: *Krause* Albert tanár urra. Abból élt, hogy nem hipnotizálta az embereket. Hogyan, hát ez is kereset forrás? Amint látni tetszik, igen. Csakhogy keserves, mert egy kis verés és néhány ütleg is vele jár, mint a hogy megesett nálunk a tanár urral. A fővárosban a Royal szállóban leplezték le, hogy csaló, de ez nem gátolta meg a „hipnotizőrt", hogy vidéken ne próbálkozzék meg a bolonditással. Természetesen mindenütt hamarosan keresztülláttak a furfangján s a szeánszainak rendesen botrány lett a vége. Itt Aradon meg is birságolta a rendőrség a derék koklert. Szóval a „lovagias magyar nemzet" földjén körülbelül lehetetlenné tette magát. Visszament a hazájába, Németországba és legutóbb a sagani Flóra-mulatóban akart estélyt rendezni. Csakhogy a tanár ur ismét tévedett valamiben és elfelejtett valamit. Ah,

ezt a szegény embert mindig üldözi a balsorsa és a szoárét ismét nem tarthatta meg. Amit elfelejtett, az, hogy körülbelül öt esztendő előtt a beutheni büntetőbiróság — hogy kiméletesen fejezzük ki magunkat — hosszabb szabadságvesztésre itélte. És abban tévedett, hogy a büntetését elévültnek hitte. Bizony fölismerték szegényt, fölvilágositották a tévedéséről és eszébe juttatták, hogy valamit elfelejtett. Azzal aztán betessékelték egy olyan házba, amely kevésbé fényes kivilágitásu, mint a sagani mulató. Kellemetlen dolog is, mikor valakiről kiderül, hogy nem is annyira hipnotizőr, mint inkább fegyencz.

— **Kuruzslás**. Az uj-szentannai csendőrök kuruzsláson és lopáson érte *Rácz* Jánosné, Szakosán Anna *kereki* illetőségü parasztasszonyt. Avval van vádolva, hogy különböző helyekről tizenhárom csupa ezüst tallérokból álló nyaklánczot lopott, s hogy *Szakosán* Petruné kurticsi asszonynak szerecsikát adott, hogy ez ölje meg vele a férjét. Szakosán Anna, kinél a csendőrök két tuczat vetőkártyát s egyéb apró tárgyakat talált, melyet a kuruzsláshoz szokott használni, tagadja, hogy szerecsikát adott volna Szakosánnénak, s azt mondja, hogy azok ártalmatlan magok, amiket semmire sem lehet használni. Még a babonázáshoz sem jók. A vizsgálóbiróság fogva tartja a kuruzsló asszonyt.

— **Harminczhat ember életveszélyben**. Harminczhat ember életét mentette meg *Ivkovics* Ante labini horvát paraszt. Ivkovics Spalatóban járt, ahonnan hajón ment Kastell-Luksicsba, innen pedig gyalog folytatta utját Labinig. Mikor felért a labini magaslatra, észrevette, hogy a vasuti töltés, mely itt több mint 50 méter magas, *teljesen beomlott s a sinek ugyszólván lógnak a levegőbe*. Ivkovics tudta, hogy Spalató felől nemsokára jön a személyvonat s tehát gyorsan kell cselekednie, ha meg akarja menteni a vonatot. Zuhogó esőben, a támadt sötétség daczára, elment a legközelebbi őrházhoz. Miután ezt zárva találta, betörte az ablakot és ugy hozott ki a házikóból egy fáklyát. Gyors léptekkel megindult már most, hogy a közeledő személyvonatot figyelmeztesse. Nehéz, fáradtságos feladat volt: lábai térdig süppedtek a beomlott töltésbe; halotta a személyvonat dübörgését mely ha ott éri, őt is elgázolja. A kritikus helyzetben emberfölötti erővel kiszabadult a töltésből s a fáklyát lobogtatva szembe szaladt a gyorsan közeledő személyvonatnak. Attól függött már most minden, hogy a mozdonyvezető észreveszi-e a fáklya fényét a sürü ködön meg a zuhogó esőn keresztül.

Rémitő bizonytalanságban volt Ivkovics az utolsó perczig, mig végre nehány méternyire a beszakadt töltéstől a személyvonat megállott Harminczhat utas ült rajta, akiket Ivkovics a saját élete koczkáztatásával mentett meg a legborzasztóbb haláltól.

— **Hittanárnő a polgári leányiskolában** czimü tegnapi hirünkben azt irtuk, hogy a beteg Tajthy Jenő helyett *Boros* Dóra tanitónő veszi át a hitoktatást. A közleménybe hiba csuszott be, amennyiben evvel nem Boros Dóra, hanem *Boros Jusztin* tanitónő bizatott meg.

— **Tisztviselő hamis érettségi bizonyitványnyal**. Feltünő eset foglalkoztatja — mint tudósitónk jelenti — a kecskemétieket. Egy postatisztet, aki közel állott már főtisztté való előterjesztéséhez, hirtelen elmozditották állásától, mert utólag kiderült, hogy a különben kitünő hivatalnok — *hamis érettségi bizonyitványnyal* lépett az állam szolgálatába. A szomoru esetről a következőket irják lapunknak: *Vezér* Gyula egyike volt a kecskeméti postahivatal szorgalmes és tehetséges hivatalnokainak. Felebbvalói becsülték, kollegái szerették, ismerősei tiszteltek. Buzgósággal végezte hivatala teendőit s már főtisztté való kinevezésétől sem állott messze. Talán épen ez a körülmény eshetett zokon valami „közel álló"-jának, mert nagy titokban ajánlott levelet küldött a postaigazgatóságnak s az ajánlott-levélben egy rosszakaratu feljelentést Verzér ellen. Nehány nap mulva leirt az igazgatóság Kecskemétre, s Vezér Gyula érettségi bizonyitványának beterjesztését kivánta. Az érettségi bizonyitványt beterjesztették. Tegnap volt a napja, ismét leirt a postaigazgatóság. Lesujtó hir volt abban a levélben. *Vezér Gyulát az igazgatóság elmozditotta állásától, mivelhogy hosszu és óvatos vizsgálat után kiderült, hogy hamis érettségi bizonyitványnyal állott elő Vezér a postatiszti vizsgára.* Az eset rendkivüli feltünést keltett az elmozditott hivatalnok ismerősei körében. *10 gyerekes embert fosztottak meg evvel az elmozditással a kenyértől.*

— **A fa- és szénkereskedők sérelme**. A budapesti fa- és szénkereskedők ipartestülete ma délelőtt küldöttségileg tisztelgett *Halmos* János polgármesternél, *Fenyő* Sándor ipartestületi jegyző vezetése mellett, kérve, hasson oda a polgármester, hogy az előljáróságok, a rendőrség és a fővárosi közegek szigoruan ellenőrizzék a fütő-anyagokkal való házaló kereskedést, mert e tekintetben — a hivatásos kereskedők kárára — nagy visszaélések történnek. A polgármester készségesen megigérte, hogy minden tőle telhetőt megtesz a jogos kivánság teljesitésére.

— **A koldus tüzhalála**. Tegnap délelőtt jelentést kapott a vasárhelyi rendőrség, hogy a paperei szőlők mellett a kubikgödrök utolsó oldalán levő csőszkunyhó előtt egy ismeretlen férfi megszenesedett hullája fekszik, melyen friss égés nyomai látszanak. A rendőrség részéről a bünügyi osztály vezetője a kerületi orvossal nyomban a jelzett helyre hajtatott, ahol tényleg megtalálták a hullát. Egy 70—80 évesnek látszó öregember feküdt a sáros földön, eltorzult arczczal, megszenesedett ruhában, csak éppen a lábain a csizmák voltak épek. A rendőrség a hullát megvizsgálván, azon a külső sérüléseknek vagy erőszaknak semmi nyomát nem találta s igy annak a föltevésnek valószinüsége látszott, hogy az öreg emberrel valami szerencsétlenség történt. Megvizsgálták tehát a sárból épült földkunyhó belsejét, ahol egy botot, pipát és elnyütt kabátot találtak s csakhamar rájöttek, hogy az öreg ember tüzet akart rakni a kunyhóban, — mert a parázsnak maradványai ott voltak, — mikor a ruhája meggyuladt s ő menekülni akarván a kunyhóból, annak bejárata előtt összeégett. Segiteni magán öregsége és gyöngesége miatt nem tudott, a közelben pedig nem lakott senki, aki kiáltozását meghallotta volna. A vizsgálat során azután azt is megállapitották, hogy a szerencsétlen ember nyomorék koldus volt. *Garai* Sándornak hivták és hogy azelőtt való nap huzódott meg a hideg elől a kunyhóban, mivel senkije nem volt a világon. Hulláját a halálokának kétségtelen megállapitása szempontjából tegnap délután bonczolták fel a kórházban.

— **A Dunába dobott taliga**. Nagy mulatságot csapott pár fiatalember az éjjel Budán. A mikor már jól felöntöttek a garatra, elindultak a pesti oldalra, a Ferencz József-hidon át. Valahol utközben egy vasból készitett talicskát szereztek s nagy jókedvvel tologatták egymást rajta. Közben rendőr közeledett. Nosza, a fiatalok felkapták a taligát s a Dunába vetették, a mely természetesen elmerült. A fiatalemberek erre elmenekültek. A rendőr nem csiphette egyiket sem el, s csak annyit tud, hogy volt közöttük egy gyalogos önkénytes is.

— **Boszu a multért**. *Szokolyai* Sándor *gelsei* segédjegyző sok bajt okozott a faluban Don Juankodó hajlamaival. Sorra kezdett bizalmas barátságot szemrevaló leányokkal. Most aztán életével fizette meg szerelmes természetét. Legutóbb két leánynyal volt viszonya egyszerre. *Boros* Erzsivel és *Liszkó* Marissal. Mikor észrevette, hogy a viszonynak következményei lesznek, faképnél hagyta szeretőit és más leány után vetette ki hálóját. Csakhogy a két leány nem hagyta annyiban a dolgot. Amint megtudták, hogy Szokolyai másnak udvarol, összebeszéltek, hogy bosszut állnak rajta. Boros Erzsi vasárnap este találkozott Szokolyaival, akit sikerült rávenni, hogy másnap este Borosékhoz menjen. Szokolyai mitsem gyanitva, hétfőn este csakugyan fölkereste Borosékat, hol a szép Erzsi már a kapuban várta. Ott beszélgettek egy darabig, később aztán bementek az udvarba, hol Erzsi szemrehányásokkal illette a fiatal embert, amiért szégyenbe hozta és megcsalta. Mialatt igy beszélgettek, a kamrában rejtőzködő Liszkó Maris a háta mögé lopódzott Szokolyainak és *egy marék paprikát szórt a szemei közé*. Szokolyai erre botját emelte a merénylő leányra, de az *fölkapott egy baltát és olyat sujtott Szokolyai fejére, hogy az nyomban összeesett*. Az eszméletlen embert aztán kivonszolták az utczára és otthagyták. Szokolyai később magához tért és haza vánszorgott, de sérülése oly sulyos volt, hogy agyrázkodás következtében másnap reggel meghalt. A két leányt a csendőrség letartóztatta. A vizsgálóbiró előtt beösmerték büncselekményüket.

— **Elfogott csavargó**. *Bregenz* város kerületi törvényszéke értesitette a budapesti főkapitányságot, hogy ott egy állitólagos *Lacher* József amsterdami születésü ember van letartóztatva, hatóság elleni erőszak büntette miatt. Előadta, hogy Rogenhagenben huzamosabb ideig tartózkodott, megfordult azonban Magyarországon is négy év előtt, járt Szerbiában, Svájczban. A törvényszék fényképet is küldött a főkapitányságnak, s kérte, hogy a veszedelmes ember kilétét állapitsa meg. A rendőrség meg is állapitotta, hogy az illető nem Lacher, hanem *Jairowitz* István kőnigsfeldi születésü bádogos, aki 1868-ban született. Egyszer már Salzburgban is zárva volt, s ott is hamis adatokat mondott. Mint most bellotta, Bregenzben is többször volt büntetve, 1885-en királysértésért 8 hónapi börtönre. Berlinben, Augsburgban, Rosencheimban, Biberachban mintegy 17-szer volt mindenféle tettért megbüntetve.

— **Vér-bosszu**. E hó közepe táján az amerikai polgárok véres bosszut állottak egy néger fiun, ki a tizenegy esztendős *Frost* Lujzán merényletett követett el s azután tizennyolcz késszurással megölte a szegény leánykát. A négyerfiut elfogták s Hupóba akarták vinni, hogy átadják az ottani biróságnak. A nép azonban nem engedte. Kitépte a scheriff kezéből és maga tartott itéletet felette. Az áldozat apjának kivánságára a máglyahalált mondották ki és nyomban hozzá is fogtak a rémes munkához. Azon a helyen, melyen a boldogtalan áldozat elvérzett, máglyát raktak s a szerecsent odakötözték vastag kötelekkel egy vaspóznához. Azután petróleummel locsolták meg a máglyát, mire a leány apja fáklyával lángralobbantotta a petróleumot. A lángok nemsokára nyaldosni kezdték a néger testét s a petróleum, az égő fa szagába belevegyült a pörkölődő hus rettenetes büze is. A boldogtalan elitélt elforditotta arczát, végre pedig rettenetes orditás szakadt ki belőle. A kötelek leégtek már róla s ekkor fölemelkedett egy perczre, hogy aztán testével a máglyára zuhanjon. — Kért, könyörgött, rimánkodott, hogy lőjjék agyon, az irgalmatlan emberek azonban fát hánytak testére s ugy nézték végig mozdulatlan nyugalommal, hogyan sül hamuvá a néger.

— **Lopások a megyében**. Hogy a napokban ilyen ködös idő járta, sok dolga akad a hatóságoknak a tolvajokkal. Négy helyről is jelentenek egyszerre kisebb-nagyobb betöréseket, lopásokat. *Petrilla* László arad-mácsai román lelkésznek három lovát vezették ki ismeretlen tettesek este 7 óra körül az istállóból. *Kalmár* Gy. Mihály kresztaménesi birtokostól hét darab hizott sertést loptak el 450 korona értékben. — *Buchholtz* Viktor aranyági fürészgyári igazgató lakására törtek be éjnek idején ismeretlen tettesek, *Urbancsek* Pál hódosi lakostól pedig gabonát loptak. Ez utóbbinak elkövetésével

Cséki Péter hódosi lakos van gyanusitva, a többi lopás tetteseit keresi a csendőrség.

— **Müvelt panaszos.** Beállit a szolgabirósághoz egy jóképü atyafi s torkának rövid köszörülése után imigyen szónokol:

— Az iránt sziveskedtem befordulni, hogy ősiségi jus-jutalékomat ugy előlegeztetni, hogy felerészben nagyobbrészt még most is atyám nevén telekkönyvelődik.

A szolgabiró meghökkenve tekint a panaszosra. Mi a csudát akar ez?

Az pedig ujra neki fohászkodik s folytatja:

— Rokoni, hogy ne mondjam atyafiságos indulat vezetősége erányában zsölléri birtokom páskumja az árvatörvényszék határozati itélete által biróságilag rám telekkönyvelődött ugyan, de azonban a rokoni győzködés s a fiákárisom pörvesztése által jutalékom hasznot hozni nem tud, nos kérem a tekintetes királyi szolgabiró urat sorom erányában határozatilag rendelésben közbelépni és igazságomat kikeresni . . .

Szegény szolgabiró még máig is keresi az igazsagot, de aligha találja meg a paragrafust, a minek alapján az atyafi sorát eligazitani tudná.

— **Uj honpolgárok.** Ma délelőtt a következők tették le a honpolgári esküt *Halmos* János polgármester előtt: *Kober* Leó festőmüvész, *Kittel* Vilmos cs. és kir. tüzérségi tüzmester, *Gebhardt* Károly lakatos, *Seifert* Vincze sörfőző és *Prohászka* József nőszabó.

— **Rabló kaland.** Romantikus ize van annak a vakmerő rabló-támadásnak, mely a minap történt Vésztőn. Mint nekünk irják, éjnek idején bekopogtatott *Kutasi* Béla lakására két legény, a kik a gazda kérdező szavára azt felelték, hogy sürgönyt hoztak. Erre Kutasi beeresztette őket. A két legénynek az arcza be volt kormozva s egyiknél egy kis balta, a másiknál pedig egy élesre fent nádvágó volt. A legények pénzt követeltek. Kutasi eleinte szabadkozott, hogy neki egy árva krajczárja sincs, azonban, midőn agyonveréssel fenyegették, mégis kénytelen volt előadni 30 korona készpénzét. Ezalatt a javakorbeli erős ember visszanyerte lélekjelenetét s azon ürügy alatt, hogy a másik szobában még több pénzt is kapnak, be akarta őket oda csalni. A gazemberek mintha megsejtették volna, hogy ott töltött fegyver lóg a falon, hirtelen elillantak. A gazda a puskával utánok akart szaladni, azonban a felesége nem eresztette ki, bezárta előtte a konyha ajtaját. A csendőrség mindezideig nem akadt a vakmerő betörők nyomára.

— **Karácsonyi alkalmi ajándékok** nagy választékban deczember 1—31-éig. *Hoffmann* Antal (Andrássy-tér 14. sz.) ez évben is az őszi idény végével összes divatczikkeiből szolid árakban oly izléses csoportositást rendezett, hogy mindenki, aki a karácsony alkalmával ilynemü ajándéktárgyakkal kivánja szereteteivel szemben a megemlékezést gyakorolni, bő és alkalmas választékot talál. Ajánlatosak e czélra selymek, ruhakelmék vagy az idén kiváló szépsége és olcsósága által is feltünt szintartó Bombay flanell. A pipere tárgyakból: szinházi selyem blouzok. Echarpok toll és szőrme boák, karmantyuk, colliérek, gaze fichuk, női és férfi nyakkendők, selyem jouponnok stb. Egyébiránt minden ajánló szó helyett szabadjon a m. t. hölgyközönségnek b. figyelmét a czégnek diszes kirakatára felhivni, hol a czikkek pompás szinezésü és remek változatos dessinben, az ár pontos megjelölésével vannak felhalmozva. Ezen czégnek üzletelveül szolgáló szolidsága a karácsonyi czikkrk választékban irányadó maradt.

— **Tessék vigyázni!** Isten ments, hogy megriadjon valaki attól, amit most pusztán az elővigyázatért emlitettünk. De jobb róla előre szólni, a biztosság nyugalmában, mint aztán tehetetlenül kapkodni a kétségbeesésben. Azt irják *Kolozsvárról*, hogy az ottani egyetem közegészségi intézetében nehány nap óta pestisbacillusokkal tesznek kisérleteket. Állatokba oltják be a baczillusokat és azokon figyelik meg a gyilkos betegség jeleit. A kisérletek — jól tudjuk — nem kis veszedelemmel járnak s azért szinte ideális óvatosság szükséges ahhoz, hogy valami baj ne származzék. — Ez pedig könnyen megtörténhetik, ha igaz az, aminek ott hire jár, hogy a *kisérleteknél elhasznált folyadékokat a csatornába öntik.* Emlékezetes még, hogy milyen gyászos szerencsétienség volt az eredménye a pestis-baczillusokkal tett kisérleteknek a bécsi egyetemen. A baczillusok megsemmisitésére a csatornába való öntés előtt bizonyára megtörténik minden. De azért — hogy nyugtalannak lenni még eszébe se jusson senkinek — jó lesz nemcsak ott, hanem más helyen is, ahol hasonló kisérletek vannak, gondoskodni róla, hogy nemcsak a baj lehetőségét kizáró módon semmisitsék meg a veszedelem csiráját, hanem olyan helyre is tegyék, ahonnan mindenki nyugodt lehet, hogy szét nem hurczolják azt.

— **Nádler Lajos** divatáruházában nyilt egy külön osztály, hol karácsonyi ajándékoknak alkalmas czikkek elődatnak, valamint maradékok is selyem, divat szövetek parchetekben, méltó hogy a n. é. közönség ezt megtekintse.

— **Szeretik-e a csunya férfit a nők?** Uralkodónőkhöz, királyi hölgyekhez intézte ezt a kérdést a portugál királyné. Az orosz czárné igy felelt: Igen, vannak asszonyok, akik szeretik a csunya férfit is, — ha szép nincs a közelben. Nagyon szellemes feleletet adott Margerita, az olasz anyakirálynő: A nő a tizenötödik évétől egész a harminczadikig a csinos férfit szereti, ötvenedik évig csodálja. Ötven évtől felfelé mindegy már neki, akár csinos, akár rut a férfi. Battenberg Henrik herczeg neje ezt válaszolta: Igaz, hogy a rut férfiak legnagyobb része szeretetreméltó, de hisz van csinos férfi is, aki tud szeretetreméltó lenni, és minthogy a férfiban, szerintem, a fő a modor, bármilyen csinos is legyen a férfi, ha nincs modora, nem lehet őt szeretni. A költői lelkü román királyné felelete a legérdekesebb és legigazabb: Szeretni, imádni lehet a férfit, akármily rut legyen is, ha szerelmet tud ébreszteni.

— **Lokálpatriotizmus.** Ezen jelszó fajsulya az utóbbi időben nagyon megnövekedett, különösen amióta egy uj kormányzási áramlat a vidéki góczpontok megteremtését tekinti elsőrendü gazdasági feladatnak Belátják már ott fönt, a piros bársonyszékekben, hogy bizony nem okos dolog a vidéket teljesen sorsára hagyni. Legyen egy ragyogó, dicsó, fényt sugárzó fővárosunk, de legyen épp oly egészséges, erőtől duzzadó provicziánk is. A vajudás jelen korszakában teljesitheti igazán feladatát a jogos lokálpatriotizmus. Számüzünk mindent, ami külföldi s fedezzük összes szükségleteinket lehetőleg *helyben!* A kor szinvonalán álló kereskedő és iparos — gondoljunk csak vissza Hegedüs miniszter nyilatkozatára — ugyszólván chose facile a lokalpatriotizmus. Csak egy csöpp érdeklődés és fogékonyság a közönség részéről, csak annyi, hogy győződjék meg arról, hogy mi — mindent tud neki *aradi* szorgalom, *aradi* munka nyujtani. Karácsony előtt nagyon is megszivlelendők ezek a sorok. Ott van az iparosok egész sora, kik értékes alkotásokkal lépnek a publikum elé, ott van az aradi kereskedővilág, a gazdasági élet ezen derék harczosai, akik, áldozat ide — áldozat oda, — csak a publikum érdekeit tartják szem előtt s Aradnak mindenkoron büszkeségei valának. Karácsonyra az üzleti világban nagy a mozgalom és készülődés. Bárhova tekintünk be, mindenütt lázas munkával találkozunk. Az összes üzletekbe csodaszámra érkezik a karácsonyi áru, a friss ujdonságok mérhetlen tömege. Erről szólván, föltétlen dicséretet érdemel *Porter* Vilmos koronás áruháza, melynek impozáns előkészületei széles körben keltenek nagy érdeklődést. Játékszerek és ajándéktárgyak dolgában — jól tudja mindenki — Porter Vilmos matador. Amit ő remek földalatti helyiségeiben produkál, az egyszerüen mesés, azt látni kell. Most érkeznek a hatalmas küldemények a koronás áruházba, s rövid idő mulván már teljes fényben fog kibontakozni előttünk az utólérhetetlen karácsonyi tündérvilág a koronás áruház földalatti helyiségeiben.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbizásokat.

Festetich gróf válópöre.

(Mi történt a yachton?)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, november 30.

Arról a *Festetich* grófról van szó megint, aki régóta idegenbe került és Amerikában feleségül vett egy előkelő leányt, *Haggin* Leát, akivel *Tolna* nevü yachtján ment nászutra.

Hogy mi történt ezen a nászuton, amely teljes öt esztendeig tartott, bőségesen megtudta a világ, maga a grófné meséli váltig s most ujra elmondta a biróság előtt is. A grófné, aki ismét csak Haggin Lea akar lenni, a szanfranciskói törvényszékhez adta be váltókeresetét. A mint a messzi tengeren tulról jött tudósitásból látjuk, a gróf még nem jelent meg, de utban van már; az első tárgyalást azonban nélküle is megtartották s a grófné maga adta elő a panaszát. Ugy beszélte, hogy házasélete a nélkülözések, szenvedések és csapások egész sorozata volt. Egészsége elpusztult és idegei is teljesen tönkrementek. A gróf arra kényszeritette, hogy egy kis yachton öt éven át egyre szelje az oczeánokat. Az ausztráliai szigeteknél érték el szenvedései tetőpontjukat.

— Honoluluban, — meséli a grófné, — s Tolna egész személyzete megszökött. Uj legénységet kellett toborozni, de mivel ez nehezen ment, jó időn át magamnak kellett egy hajóstiszt munkáit végeznem. Hiába könyörögtem férjemnek: kimélje egészségemet, ő mindig czinikus mosolylyal beszélt, s azt mondta, hogy a tengerész-mesterség nagyon egészséges.

Kobeban sürgönyt találtam, amely tudtomra adta, hogy édesanyám sulyosan megbetegedett. Hazautaztam, de néhány hónap mulva visszatértem a grófhoz. Megint kényszeritett, hogy a yachton maradjak vele, tiltakozásaimnak eredménye pedig az volt, hogy Singaporéban egy czent pénz nélkül hagyott, ugy, hogy apámnak kellett kiváltania engem. A gróf sohasem törődött az én jólétemmel, a kivánságaimmal. Egyetlen egyszer adott egy 20 dolláros ajándékot. Sidneyben végre megengedte, hogy egy szolgálót vegyek a hajóra, de az halalos félelmében Yokohámában megszökött.

A viharedzett matrózok is minduntalan ott hagyták hajónkat, hogy birtam volna ki én gyenge nő létemre e szörnyü szenvedéseket?! Ellátásomról férjem nem gondoskodott, mert költséges passzióinak kielégitésére minden pénzére szüksége volt. Esténkint be kellett mutatnom a költségszámlákat és ezeknek a rám vonatkozó részét magamnak kellett fizetnem.

A grófné bemutatott egy ilyen számlát, amelyen a gróf tételei vonással, feleségéi pedig kereszttel voltak jelölve. A tanuk is eddig mind a grófné javára vallottak. *Brooks* tengerészhadnagy, mint szakértő, azt mondja, hogy a gróf yachtja, a *Tolna*, csakis partjárlatokra alkalmas s kegyetlenség az elhanyagolt járművön egy elkényeztetett urnőt végighurczolni a viharos oczeánokon. A biróság bevárja, a mig odaérkezik a gróf, aki nemrég egy mindenfelé közölt nyilatkozatban még mindig *Haggin* Lea epedő, szerelmes urának vallotta magát s megesküdött, hogy azzal a tengeri uttal is csak szebbé, regényesebbé akarta tenni a mézeshetek emlékeit.

TÖRVENYKEZES.

§ **A Sárosy-utczai gyilkosság.** A napokban közöltük, hogy a kir. ügyészség vádirata ellen, — mely szerint *Borbély* Anna és *Pomucz* Tódor, mint tettestársak a gyilkosság büntettével vádoltatnak — a két vádlott védőügyvéde kifogásokat adott be. A kir. törvényszék vádtanácsa a kifogások tárgyalására a mai napot tüzte ki. A vádtanács előadója *Köller* János

törvényszéki biró, a bonyodalmas ügyet a legapróbb részletekig ösmertette. Az ügynek előadása után *Dr. Radó* Károly védőügyvéd hosszasabban indokolta kifogásait és fősulyt helyezett a büntény minősitésének megváltoztatására. Utána *Dr. Czédly* Károly hangoztatta védenczének ártatlanságát és annak szabadlábra helyezését kérte. A kir. ügyészség képviseletében *Domokos* László alügyész a vádirat helybenhagyása mellett allegált. A vádtanács határozata ellen a védők és vádlottak felebbezést jelentettek be, minek folytán az összes iratok a kir. táblához felterjesztetnek. Az ügy maga, miután ebben az évben az esküdtszéknek ülésszaka nincsen, a jövő év február havi ülésszak elé fog kerüini.

§ **A gyilkos pénzügyőr.** *Szabó* János, a gyilkos kincstári pénzügyőr bünügyében az ügyészmeghozta a vádiratot, melyben *szándékos emberöltésért* kéri vádlalá helyezni Szabót. A törvényszék valószinüleg az ügyészi inditvány értelmében fog határozni s igy Szabó János ügyét az esküdtszék fogja tárgyalni. Az ügyészség a vizsgálati fogság fenntartását kéri s javasolja, hogy Szabót kérvényével, melyben most másodszor kéri a vizsgálati fogság megszüntetését, utasitsa el a törvényszék.

§ **A csendőr szerelme.** Érdekes rágalmazási pörben hozott itéletet a szegedi büntető járásbiróság. *Montág* Lajos nagylaki czipészmester leányának szerelmi differencziája támadt *Sós* Imre csendőrőrsvezetővel, a miért Montág bepanaszolta Sóst a parancsnokságnál. Erre kiküldték *Hauer* Jenő makói csendőrfőhadnagyot, hogy ejtse meg Sós ellen a vizsgálatot, közben azonban a politikus Montág ujabb feljelentést menesztett a csendőrparancsnokséghoz, ezuttal Hauer főhadnagy ellen, akit azzal vádolt, hogy részrehajló és mint vizsgáló közeg pártfogásába veszi az őrsvezetőt. Hauer ellen meginditották a fegyelmit, ez azonban felmentéssel végződött, mire a honvédelmi miniszter felhatalmazást adott a szegedi járásbiróságnak, hogy inditsa meg a rágalmazó suszter ellen az eljárást. A járásbiróság a megtartott tárgyalás után egy havi fogházra itélte Montágot.

NAPIREND.

Eeczember 1. Szombat. Róm. kath. naptár: Oszkár, Natália. — Protestáns naptár: Oszkár, Matália. — Izraelita naptár: Sabbat, Aajecze. — Görög-keleti naptár (november 18.): Plató vértanú. — A nap kél 7 óra 13 perczkor, nyugszik 3 óra 54 perczkor. — A hold kél 0 óra 46 perczkor, nyugszik 0 óra 49 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 755·1 millimeter, délután 2 órakor 750·1 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C⁰ + 6·5, délután 2 órakor C⁰ + 10·1. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 5. délután 2 órakor K. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjóslás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, helyenként csapadék, később derülés, hősülyedés.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-dij: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11½—12½ óráig. Helyiség: Ereklyemuzeum helyisége melletti ülésterem.

Deczember 1. A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4½ órakor (Városház.)

Deczember 2. Az aradi zenekedvelők-egyesületének Czeczrha-ünnepélye délelőtt 11 órakor (Krispin-terem.)

Deczember 3. Aradmegye rendkivüli közgyülése délelőtt 9 órakor.

Deczember 5. A Kölcsey-egyesület népszerü előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

Deczember 7. A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4½ órakor (Városház.)

Deczember 9. Kubelik Jan hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Deczember 12. A Kölcsey-egyesület népszorü előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

Deczember 15. A Filharmonia-egyesület hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvasó-estélye delután 4½ órakor (Városház.) — Az aradi mérnök- és épitész-egylet fölolvasó-estélye este 6 órakor (Központi szálló.)

Deczember 16. Burmester Willy hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradmegyei takarékpénztár rendkivüli közgyülése délelőtt 10 órakor.

Deczember 19. A Kölcsey-egyesület népszerü előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, november 30.

A hüvös időt eső váltotta fel, melyből talán havazás lesz, arra enged következtetni a hideg szeles idő és ólomszürke égbolt.

A gazdaközönség megelégedve beszél a bevetett szántóföldek állásáról.

Az üzlet menete mind rosszabbra fordul, mely körülményt talán a bekövetkezendő fagyos idő változtathatná meg, melyre ugy gazdáink, mint kereskedőink igen várnak.

A mai hetivásárra közepes behozatal mellett mintegy 8—900 métermázsa buza és 4—500 métermázsa tengeri kelt el napi árakon.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm sulyegységet véve alapszámitásnak, *korona* értékben:

I-ső minőségü buza 6·40—6·60.
Közép minőségü buza 6·20—6·30.
Uj tengeri 5·10—5·15.
Rozs névleges jegyzés 5·90—6·—.
Arpa névleges jegyzés 5·30—5.40.
Zab névleges jegyzés 4·80—5.—.
Az irányzat lanyhább.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1900. nov. 30-án tartott heti állatvásárról. —

A mai heti állatvásár rendkivül élénkséggel indult meg már jókor reggel.

A nagy érdeklődést a már három hó óta szünetelő sertésvásár megnyitása okozta, amelyre nagyon sok sertés hajtatott fel és igen sok adatott el.

A marhavásár és lóvásárra a felhajtás közepes, a vásár nagyobb kinálat, mint kereslet mellett élénken folyt le.

A szarvasmarha árak valamivel csökkentek. Felhajtatott mintegy 215 drb szarvasmarha és borju, 184 drb ló és körülbelül 1800 drb sertés.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendü párja 520—600 koronáig. Szarvasmarha levágásra másodrendü párja 400—500 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási czélra 636 koronáig. Igásökör párja 420—500 koronáig. Fejőstehén kis borjas 110—260 koronáig. Szopósborju levágásra darabja 20—42 koronáig. — Rugottborju drbja 44—90 koronáig. Juh párja —.— koronáig. — Bárány párja —.— korona — fillérig. Tehén levágásra —.— koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja 540 korona. Hintósló párja —.— koronáig. — Igásló elsőrendü párja —.— koronáig. — Igásló másodrendü párja 420—480 koronáig. Parasztló párja 240—300 koronáig. — Rossz ló (levágásra) 8—18 kárja —.— koronáig. Elcsigázott ló drbja poronáig. — Kincstári mustra ló drbja —.— koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja 80 fillérig. Félhizott sertés klgrja 72—76 fillérig. — Süldősertés párja 34—44 koronáig Pecsenyemalacz drbja 2.40—3.00 fillérig. Fiaskocza drbja 48—60 koronáig. Paraszthizlalásu sertés —.— koronáig. Három hónapos malacz párja —.— koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 12—12.— koronáig. Soványliba párja 3·60—4·— fillérig. Fiatalliba párja —.— koronáig. — Kappan párja 3·00—3·60 fillérig. — Idei csirke sütni való párja 1·80—2·40 fillérig. Idei csirke rántani való párja 70—1·— fillérig. Gyöngycsirke párja 1.00—1.10 koronáig. Rucza párja idei 2·30—3·60 fillérig. Pulyka párja 8—10 koronáig. Tojás 7 drb 40 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2·40 fillérig. — Vágott hal klgrja 1·80 fillérig. — Jegelt halak klgrja 1.20—1.40 fillérig. — Apróhalak klgrja 60—70 fillérig. Kecsege klgrja —.— fillérig.

A hetipiacz fél 12 órakor kezdett oszolni.

= **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti; Marmorstein Izidor, *Nagy-Mihály.* — Jancsó József füszerkereskedő, *Kézdi-Vásárhely.* — Grünfeld Józsaf, *Zala-Szent-Balázs.* — Steinhauer Lipót, Hrabin. — Fink fülöp, Höchst. — Braun Lipót, *Duna-Szerdahely.* — Zavadil János, Brünn. — Kohn Abrahám, Bécs.

Budapesti árú- és értektőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

Budapest, november 30.

Délitőzsde. muzakinálat kielégitő, vételkedv kellemesebb. Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermázsa került forgalomba, változatlan árakon. Egyéb gabonanemüek nyugodtak, forgalom nélkül. Időjárás borus.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.36— 7.37
Buza októberre	7.55— 7.57
Rozs 1901. áprilisra	7.15— 7.16
Zab 1901. áprilisra	5.55— 5.56
Tengeri 1901. májusra	4.89— 4.90
Repcze ootóberre	—.——.—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.41— 7.42
Buza októberre	7.64— 7.66
Rozs 1901. áprilisra	7.18— 7.19
Zab 1901. áprilisra	5.55— 5.57
Tengeri 1901. májusra	4.91— 4.92
Repcze októberre	12.90—13.—

Zárul 5 órakor:	korona
Osztrák hitelrészvény	674.75
Magyar hitelrészvény	678.—
Leszámitolóbank részvény	430.50
Rima-Murányi vasmü részvény	494.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	664.25
Közuti vasut	597.—
Városi villamos vasut részvény	282.—

Szeszüzlet.

— November 30. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomitott szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter %. beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 30. —

Magyar elsőrendü: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban ——— fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 97 — 98 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96 — 97 fillérig. Fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 96 — 98 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüll sulyban ——— fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüll sulyban 92 — 94 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 90 — 92 fillérig. Könnyü páronkét 240 kilogrammig terjedő sulyban 86 — 88 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. November 27-én volt készlet 35055 darab, november 28-án fölhajtatott 713 darab, november 28-án elszállittatott 423 darab, novembrr 29-én maradt készletben 35345 darab. Uzlet: Csöndes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. november 30.

Magyar aranyjáradék 4%	96.05
Magyar koronajáradék 4%	91.45
Magyar arany 4½%	99.50
Magyar ezüst 4½%	99.25
Magyar keleti vasut	98.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	91.25
Magyar italmegváltási kötvény	98.40
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	92.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	167.75
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Osztrák papirjáradék	98.—
Osztrák járadék ezüst	97.50
Osztrák járadék arany	95.50
Koronajáradék	98.—
1860-iki államsorsjegyek	134.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1690.—
Magyar hitelbank részvény	678.—
Osztrák hitelintézet részvény	673.—
Osztrák-magyar államvasut	665.25
20 frankos arany (Napoleondor)	19.17
Német birodalmi márka	117.60
London	240.55
Páris	95.85

Kerpel Izsó

kölcsönkönyvtárába

ARADON, Atzél Péter-utcza I. szám (az udvarban,)

a következő

ujdonságok és pótlások

érkeztek:

Regények és elbeszélések. Anunzió: A tüz. *About E.*: A Fellah, egyptomi emlékek. *Alexander Mrs:* Komorna és grófnő. *Alvinczy*: A Szaharában. *Bagossy*: Boldog családi élet, Boulevard gyermekei. *Beniczkyné*: Késő bánat, Uri hajlamok, *Bret*: Csak játék volt, *Comeron Mrs.*: A nevelőnő miliói. *Connan Doyle:* Doktor Holmes kalandjai. *Cyprián*: Margitka szökése. *Delpit*: Lydia első fellépte. Mind a ketten. *Diderot*: Apácza. *Dénes*: Feleség. **Eötvös**: *Utazás a Balatonon. Ganghoffer*: Scarpa Rachel. *Gara*: A lelencz. **Göre**: *A pesti ur. Hamvay*: Az aradi tizenhárom. *Herczeg:* Arianna. *Jacobsen*: Lyhne Niels. **Jókai**: *Az én életem regénye, Sirkő album, Királyfalvy*: A piktorék leánya, Kock: A vig czimborák. *Lovas*: Sugarak. *Máriafy*: Vásárolt szivek. *May*: Egy kis leány. *Memini*: Áldozat. *Ohnet*: A szirén. *Pelech*: A szbracenai völgy és a dobsinai jégbarlang. Péterfy: Fenyőváry Ibolyka. *Polevoi N, P.*: Orosz elb. *Potapenkó*: Egy vén diák. Szerelem. *Sue*: A fukarság. *Szakács:* A fekete szivárvány. *Szana*: Örök emlék. *Szántó*: Alkonyat. *Szentesy*: Egy tébolyodott nő titka. *Szentkereszty*: A keleten. Szilágyi V.: A végzet utai, Tóth. A nóták szegényei. *Tábori*: Az élet folytatásokban. *Tarczai*: Dönk vitéz Rómában. *Tölgyesi*: Uj párisi titok. *Torma*: Borotvás vitézek. Wanderheym J. *Gaston*: Husz hónap Abeszsziniában. *Vaudére*: A félnemük. *Szinmüvek*: Almásy Boris népszinmü. *Berczik*: Fertálymágnások vigj. Népszerüség. *Gallovits*: A bünbak, dramolett. *Géczy:* Anyaföld. Népsz. A mit az erdő mesél, népsz. *Várady*: Charitas, szomorujáték. *Verne:* Chancellor, Kis: Vörösmarty életrajza.

Vegyesek: *Abrányi E.*: költeményei. *Almanach 1901.* Szemérmetes naptár 1901-re. Az Arpádok. Tört. ball. — *Lucian*: Klasszikus bünperek. *Steiner* dr.: Népszerü csillagászati értekezések.

Német: *Spättgen, Ompteda. Br. Meggede. Manteuffel, Heimburg. Klinkowström, Balestrem, Suttner, Schubin, Spielhagen, Tellmann, Perfell, Zóla, Prévost. Zobeltitz, Loti, Nordau Scowronek Berlepsch*; Baudissin, Dostojewsky, Frommberg, *és* Carmen Silva legujabb müvei. *Pierre Lonys*: Idyllek.

Havi kölcsöndij 60 krajczár, vagy kötetenként fizetve 4 krajczár.

A könyvek ujak és tiszták.

REGENY-CSARNOK.

A kétlelkü ember.

— Regény. —

Irta: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlöny-nek forditotta:

Radó Izsó. [41]

(Folytatás.)

TIZENKILENCZEDIK FEJEZET.

Másnap reggel lélekszakadva jelentette Schmidt főnökének, Brenner urnak, a rémhirt, hogy az éj folyamán az üzletbe betörtek. Az ijedtség csöppet sem esett nehezére. Brenner ur a nagyedik emeleten lakott és Schmidt rohamlépésben szaladt föl hozzá. Igy hát még sápadt is lehetett. Brenner ur éppen reggeli lapjainak olvasásába volt elmerülve; még hálókabátban volt és nagy élvezettel szitta finom török dohánnyal töltött csibukját. Mikor Schmidt a hiobhirrel beállitott, egyszere elsötétült Brenner előtt a világ és meg kellett fogózkodnia, hogy el ne essék.

— Istenem, hogy történt ez? — kérdezte Brenner borzalmas arczkifejezéssel.

— A tolvajok a pinczén át juthattak az üzletbe.

— És a pénzszekrények?

— Azok érintetlenek! Különben is, ahogy a sietségben láthattam nem vittek el semmit. Sokáig természetesen nem vizsgálódhattam. A vasredőnyöket gyorsan lehuztam ismét és ide siettem.

— Jól van. Szaladjon át a rendőrségre, én addig is a bárót fogom értesiteni a történetről.

A rendőrfőnökség palotája alig volt kétszáz lépésnyire innen és igy pár percz mulva már ott voltak a helyszinén a rendőrség emberei, Riegler báró Breunerrel, Schmidt és több hivatalnok és szolga, kik időközben jelentek meg. Kiváncsiak nagy csoportja verődött össze az utczán, akik az izgatott sürgés forgásból már gyanitottak valamit. Kiváncsiságuk azonban egyelőre nem nyert kielégitést. Mert miután az üzletet fölzárták és az urak beléptek, belülről ismét lebocsátották a redőnyöket.

A vizsgálat kezdetét vette. A pénztárhelyiség közepén nagy lyuk tátongott a padozatban, elég nagy arra, hogy azon egy ember, keresztül férjen. A pénzszekrények tényleg érintetlenek voltak, és különben sem volt nagy rendetlenség észlelhető a helyiségben.

Ha tehát a kasszák tényleg ellentálltak, amint a látszat mutatta, akkor a dolog szerencsésen végződött. Ez a remény azonban csakhamar megdőlt, mikor t. i. a kaszszákat felnyitották. Teljesen üres volt mindkettő.

— Ettől féltem — szólt a rendőrhadnagy — mert erőszaknak nyoma sem látszott.

— Mennyi pénz volt itt? kérdezte Riegler.

Breuner a pénztárkönyvbe tekintett, aztán kimondta a lesujtó itéletet:

— Szásznegyvenhatezer forint!

Riegler dühösen csapta le kalapját az asztalra. Akkor eszmélni kezdett és bocsánat kérően fordult a rendőrhadnagyhoz:

— Ha az ember elgondolja, hogy ez a pénz most elveszett, az borzasztó, pedig mennyi minden hasznosabb dolgot lehetett volna azzal csinálni.

A hadnagy e banalitást elfogadta és aztán hozzálátott a vizsgálat vezetéséhez. Hivatalában még ujoncz volt, de theoriából tudta már, hogy a vizsgálatnál a fő az: — időt nem vesztegetni.

Irnokát az asztal mellé ültette és elkezdte a jegyzőkönyvet diktálni. Mindent feljegyzett, amit csak lehetett és kellett.

— Most tovább mehetünk, szólt Valentin dr. a fiatal rendőrhadnagy, ki belsőjében, módfelett boldog volt, hogy a véletlen ily nagyszabásu esetet játszott kezére. Be van bizonyitva — szólt tovább — hogy vagy kitünő utánzattal, vagy magával az eredetivel nyitották föl a kasszákat. Az eredetieket felhasználhatták e czélra?

— Lehetetlenség — szólt Breuner. — Az éj folyamán az én őrizetemben voltak, saját kasszámban. Onnan hozták le alig egy negyed órája; a kis szekrényt, melyben tartani szoktam a kulcsot, csak itt nyitottam fel a jelenvoltak előtt.

— Csodálatos eset! — szólt fejét csóválva a rendőrhadnagy. Az ő tudása itt fölmondotta már a szolgálatot. De amennyire tudom — szólt folytatva — minden kasszához másodpéldányban is szoktak kulcsok lenni. Van önnek ilyen?

— Természetesen — szólt Breuner.

— Látni szeretném!

Breuner fölrohant lakásába és lehozta a boritékba csomagolt kulcsokat. — A rendőrhadnagy átvette és fölszakitotta a levélboritékot.

— Bocsánat uram — szólt Breuner — de ezért a boritékért többen felelősek. Három pecsét van rajta és igy meg kell állapitanunk, hogy nem törettek-e le e pecsétek.

Erre megtekintették a pecséteket és kitünt, hogy azok teljesen épek.

— Ezt is kérem a jegyzőkönyvbe venni — szólt Breuner.

— Pollatschek irja be ezt is a jegyzőkönyvbe — szólt az irnokhoz a hadhagy. — De most uraim ne időzzünk tovább formalitásoknál és haladjunk előre. Időt veszteni nem szabad.

(Folytatása következik.)

INGUSZ I. és FIA

15 év óta fennálló

könyv-

és papirkereskedését

áthelyezte

Templom- és Kazinczy-utcza fényesen átalakitott

sarok üzlet-helyiségébe.

IDEGENEK ARADON.

— November 30. —

Fehér Kereszt szálloda. Sugár József utazó Budapest. — Lux Gyula utazó Bécs. — Schulz József utazó Bécs. — Pollák Armin utazó Budapest. — Jakobsohn József utazó Bécs. — Lukáts Jenő utazó Budapest. — Vidor Gusztáv utazó Budapest. — Herzog Vilmos utazó Bécs. — Polnaer Géza utazó Budapest. — Belgráder Izsó utazó Budapest. — Elinger Béla utazó Budapest. — Blatt Mór utazó Budapest. — Lippovitz Lajos utazó Budapest. — Kramer József utazó Budapest. — Weisz Alfréd utazó Budapest.

Vass Szálloda. Herskovits Ignátz fakereskedő Zám. — Possert Ferencz téglagyáros Buttyin. — Haus Gáspár utazó Bécs — Wurm Dániel utazó Prága. — Kohn József utazó Bécs. — Klein Herman utazó Szeged. — London Ernő utazó Bécs. — Elek Miklós utazó Budapest. — Krassofski Mihály utazó Budapest. — Szalai Ödön utazó Budapest. — Lukács Márton utazó Budapest. — Báró Vazmer Antal birtokos Simánd. — Mórics [illegible] utazó Lemberg.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		**Erdely felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáig este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	—.—	Gyorsvonat delelőtt	6.23
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6:20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi szinház.

Bérlet 62. sz. Páros.

Szombaton, 1900. évi deczember hó 1-én

Marót bán.

Szomorújáték 5 felvonásban. Irta: Vörösmarty Mihály.

SZEMÉLYEK:

Marót bán	Bács Károly.	Juszuf	Nemes S.
Ida	Angyal Ilka.	Medzsid	Szadai F.
Barra	Fenyéri Mór.	Kelend	Sólyom L.
Haszán bég	László Gy.	Komorna	Erdélyi E.
Bod, hadnagy	Palágyi L.	Török követ	Czakó V.

Kezdete 7 órakor.

751—1900. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a m. kir. honvédlovassági laktanya felépitésével kapcsolatos munkák elvállalása iránt **1900. évi deczember hó 10-én délelőtt 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási árak: 1. A föld, kőmives, kőfaragó, burkolati és ácsmunkákra 262190 kor. 44 fill. 2. A bádogos munkára 16272 kor. 01 fill. 3. A tetőfedő munkára 14798 kor. 29 fill. 4. Asztalos, lakatos és mázoló munkára 76913 kor. 81 fill. 5. Üveges munkára 1874 kor. 83 fill. 6. Telek rendezési, csatornázási és kövezési munkára 38290 kor.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be és csak akor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénpz mellékelve van és ha az ajánlatot tevő kijenleti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

A zárt ajánlatok boritékán megjelelendő, hogy az ajánlat mely munkacsoportra esetleg az egész munkára vonatozik.

A tervek és előméretes költségvetések a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg megtekinthetők és azok másolatai Tabakovits Emil müvezetőtől beszerezhetők.

Megjegyezzük, hogy a város közönsége fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlati összegkre való tekinet nélkül választhasson.

At árlejtésen csakis helybeli iparoszok ajánlatai vétetnek figyelembe.

A csoportos árlejtések megtartása után az összes munkárats fog árlejtés tartani, mely árlejtésen azonban csak a csoportonként megtartandó szóbeli árlejtések megkezdése előtt benyujtott irásbeli zárt ajánlatokkal lehet részt venni.

Arad sz. kir. város gazdasági széknek 1900. évi november hó 19-ik ülésből.

Kiadta:

Vannay.
aljegyző.

Szőlőkaró eladás.

Draucz községben levő raktáramban kizárólag tölgyfából hasitott kitünő minőségü, a jelenlegi igények szerint erősre készitett **5, 6 és 7 láb hosszu**

szőlőkaró kapható.

2948

A közeli hegyaljai szőllőkbe könnyen tengelyen is szállitható.

Ajánlok továbbá jó minőségü **száraz bükk és tölgy gömb és hasáb tüzifát,** melyet kivánatra a **tornovai** állomáshoz is waggonba rakva szállitok.

Értekezni lehet **Drauczon: Traub Kálmán urnál.**

Schreyer Jakab, fakereskedő.

Hirdetmény.

A néhai Hertschka Mór ösztöndij alapitványnak a polgári iskolára vonatkozó egy helye betöltendő lévén, az Aradvárosi polgári iskola azon növendékeit, a kik ezen ösztöndijat elnyerni óhajtják s tanulmányaik feléből kitünő, másik feléből pedig jeles osztályzattal birnak, felhivom, hogy pályázati kérvényüket hozzám közvetlenül, vagy igazgatójuk utján 1901. évi január hó 10-ig benyujtsák.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Magyar kir. államvasutak.

166811—1900. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1901. január hó 1-től, deczember hó 31-ig összegyülő és feleslegesként rendelkezésre álló mintegy:

2900 drb. kátrányos és egyéb tisztátlan hordót 19200 drb. ásványkenőolajos hordót 1020 drb. skin olajos hordót 5450 drb. gaz olajos hordót eladni óhajtván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az eladásra hirdetett mennyiségek, a melyekre nézve a magy. kir. államvasutak semminemü kötelezettséget nem vállalnak — nagyobbak vagy kisebbek is lehetnek: ennélfogva köteles leend a vevő a fenti időközben tényleg összegyülő és eladásra kerülő egész mennyiségeket az általa felajánlott egységárak mellett átvenni.

Az összegyülő hordók esetrőlesetre, az 1901. évi deczember hó végéig összegyülendők pedig a reá következő hónap végeig fognak a gyüjtőszertárak által az illető vevő rendelkezésére bocsáttatni, és tartozik a vevő ezen hordókat a felszólitás vételétől számitott 8. napon belül átvenni és a szertárakból eltávolitani.

A hordók azonosságára a magy. kir. államvasutak nem vállalnak kötelezettséget, vevő tehát nem tarthat igényt arra, hogy ugyanazon hordókat kapja vissza melyeket ő esetleg szállitott, hanem a neki rendelkezésre bocsátatott bármely származásu hordókat elfogadni tartozik.

A hordók eladása kötelezettség nélkül azok állapotára történik, miért is határozottan kiköttetik, hogy az ajánlatban világosan kitüntetendő, hogy a felajánlott egységárak a bármely állapotban levő oly hordókért ér etnek, a melyeknek minden, bár sérült alkatrészei, ugy mint dongái, fenekei és abroncsai megvannak.

Kiköttetik továbbá, hogy minden ajánló, ajánlatával az e felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Az ajánlat rész menyiségre is tehető. Az ajánló a jelen hirdetésben fel nem soroit feltételekre nézve a magy. kir. államvasutaknak az ocska anyagok eladása iránt 122291/96. sz. a fennálló általános feltételeket kötelőnek ismeri el.

Az ajánlatban az ajánlati ár számokkal és szóval, végre a fenti feltételek elfogadása világosan kiteendő.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy ide vonatkozó, kellően lepecsételt és (egy) 1 koronás magyar kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal

„Ajánlat üres hordók megvételére 166811/1900. számhoz“ **1900. évi deczember hó 5-ének déli 12 órájáig** az anyag és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Andrássyut 73/a sz. II. em.) benyujtani siveskedjenek.

Bánatpénzképen az ajánlott egységár szerint kiszámitott értékösszeg 5%-a az ajánlat benyujtását megelő napon déli 12 óráig a főpénztárnál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Egyébként a magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogokt, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, továbbá, hogy amenyiben ennek ellenkezője az ajánlaton ki nem köttetett volna, tetszés szerinti részmennyiséget engedhessen át, mely esetben az ajánlattevő az átengedett részmennyiséget is köteles átvenni és végre, hogy a czél elérésére más intézkedéseket is tehessen.

Budapes, 1900. évi okt. hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Telephon 411. **Értesités.** Telephon 411.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **irodánkat**

Fábián-utcza 6a sz.

alá helyeztük át.

SZIRMAI ÉS NEUBAUER

3303 **vállalkozók.**

képviselői a magyar asphalt részvénytársaságnak.

Birtokosok és gazdák

egybehangzó jó véleményt adnak kipróbálás után a

Somogyi Géza-féle szabad. állattáporról,

a mely rendszeresen adva, az állat szervezetére igen jótékony hatással bir, mert rendben tartja az emésztési szerveket, fokozza az étvágyat, ez által az állatnak a rendes vérkeringése megóvja a betegségtől és elősegiti a hizást, miáltal az hamarább eladásra kerülhet, a mi anyagilag igen nagy előny.

VÉDJEGY.

13652. sz. szabadalom.

Számos elismerő és köszönő levelek megerősitik a fentieket, melyekből csak az alantit közlöm':

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Ertesitem, hogy az Ön gyártmányát képező állattáport kipróbálva, azt az állatok, — kiválóag pedig a sertések táplálásánál jónak találom, — s ugy az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyitására és meggátlására bárkinek is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel:

Pauer István,
Székesfehérvár sz. kir. város allatorvosa.

Igen tisztelt Uram!

Az ön által gyártott m. k. szabadalmazott állatok emésztését elősegitő porát ugy sertéseimnél, valamint teheneimnél alkalmazva, tapasztaltam, hogy azoknál az emésztést kitünően elősegitette és sertéseim közt ezen por használata folytán sertésvész vagy egyéb betegség nem fordult elő, daczára annak, hogy a szomszéd udvar vész fertőzött volt. Ennélfogva ezen port a legmelegebben ajánlhatom.

Majlátfalván, 1899. évi okt. hó 14-én.

Tisztelettel: **Deák Lajos,** jegyző.

Ennélfogva egy gazda sem mulaszsza állatainál a Somogyi Géza-féle állattápport alkalmazni, mely csak akkor valódi, ha a 13.652. sz. szabadalmi szám és az itt látható védjegy rajta van a csomagon és a dobozon. Egy csomag 18 kr., egy negyed kilós doboz 45 kr., egy fél kilós doboz 90 kr.

Kapható Aradon: Földes Kelemen gyógyszerész urnál, Vojtek és Weisz drogouista, Éles Ármin, Fejér Gyula, Karácsonyi Antal, Daimel Lajos, Pollák József, Nagy Farkas, Ring Zsigmond, Weisz Dávid, Ferber Lajos urak füszerkereskedésökben és ugy Aradon, mint Aradmegyében bármely üzletben. 2341

Egy csinosan butorozott
külön bejárattal biró
utczai szoba
a földszinten 3317
kiadó,
Zoltán-utcza 2. sz.

Zálogczédulákat,
tört aranyat, ezüstöt, mindennemü ékszertárgyakat
a legmagasabb árban megvesz
vagy más tárgyakká átcserél
DEUTSCH IZIDOR
órás, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.
Ugyanott mindennemü **ékszertárgyak, arany-, ezüstnemüek, ezüstevőeszközök** és pontosan járó **valódi sweizi órák kaphatók.** 3311

Egy jó forgalmu
szatócs-üzlet
vendéglő kerthelyiséggel
és fedett tekepályával,
egy gyár közelében,
betegség folytán
azonnal eladó.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 3312

1899. V. 109/2. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagyhalmágyi kir. járásbiróság 1899. évi V. 109/2. sz. végzése következtében dr. Román István ügyvéd által képviselt Stéger Vendel javára, Turuk Petru és Irimie Nikulae ellen 200 kor. s járulékai erejéig 1899. évi április hó 26-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák és felülépitmények nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyhalmágyi kir. j.-biróság 1899. évi V. 109/6. sz. végzése folytán 200 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi január hó 15. napjától járó 8% kamatai, $^1/_8$% váltó dij és eddig összesen 83 kor. 24 fill.-ben biróilag már megállapitott költségek erejéig N.-Halmágyon, végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközlésére **1900. évi deczember hó 1. napjának délutáni 1 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozok oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagy-Halmágy, 1900 évi november hó 19-ik napján.

Bozóky Leo,
kir. bir. kiküldött.

3318

Aradmegyei takarékpénztár.

Az „Aradmegyei takarékpénztár“

tisztelt részvényesei

folyó évi deczember hó 16-án délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

rendkivüli közgyülésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

I. Az igazgatóság jelentése.

II. Egy igazgatósági tag választása. (A választmány által az alapszabályok 111. §-a értelmében ideiglenesen betöltött hely végleges betöltése.

III. Az igazgatóság inditványa a takarékpénztár fennállásának meghosszabbitása tárgyában. (Alapszabályok 128. §-a.)

IV. Az alapszabályok 21, 108, 111, 128, 129 és 124, valamint ez utolsóval kapcsolatos szakaszainak módositása.

Aradon, 1900. deczember hó 1-én.

3316 **Az igazgatóság.**

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár
DOMÁN SÁNDOR
Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár
DOMÁN SÁNDOR
Szabadság-tér 17.

2760

Aradi Louvre
uri-divat, czipő és kalap raktár
Aradon, Andrássy-tér 15. sz.
Telefon 324.

Ezen uj raktár, mely a legfinomabb és legjobb árukból áll, a közönség figyelmét már is magára vonta, mely figyelmet a stylszerü kirakat és az ott kiállitott áruk meg is érdemelnek.

Itt találhat mindenki jó és elegáns **czipőket**, finom és divatos **fehérnemüt**, a legujabb **kalapokat** nyulszőrből, Plüsch és Lodenből, elegáns **czilindereket, vadász-harisnyákat, sapkákat** és **mellényeket, keztyüket** minden szinben és minőségben. **Nyakkendőket**, utazásra szükséges czikkeket és sok más hasznos tárgyat, de mindent izléses kivitelben és igen jutányos árban. 3176

A telefon bevezetése által a házhoz küldendő választék könnyen teljesithető és ezen megrendelési eszköz a közönség által igen gyakran igénybe vétetik.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.